

Hospice Sydfyn

En historie om hvordan Sydfyn fik sit hospice i 2012

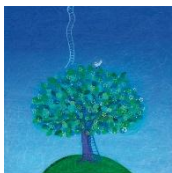
December 2025

Emneliste til historieskrivning 2000 – 2005, 2008 - 2012

Indhold

Kap. 1 Indledning	3
Kap. 2 Flere forsøg på oprettelse af et hospice på Sydfyn i perioden 2000 – 2005	4
Kap. 3 Initiativet til et Hospice på Sydfyn 2008-2009	5
Kap. 4 Støtteforeningens arbejde 2009 - 2012	6
Kap. 5 Stiftelse af den selvejende institution Hospice Sydfyn 14. januar 2010	8
Kap. 6 Hvilken selskabsstruktur?	9
Kap. 7 Placeringsmuligheder, herunder køb af grund	12
Kap. 8 Idéfasen	16
Kap. 9 ”1 mio. kr. pulje”, godkendelse af byggelån samt indgåelse af driftsoverenskomst	17
Kap. 10 Udbudsmateriale til byggeri, prækvalifikation, projektforslag, udvælgelse af vinderprojekt	18
Kap. 11 Igangsætning af byggeri og byggeproces	20
Kap. 12 Indretning	27
Kap. 13 Ansættelse af hospicechef, souschef og øvrigt personale	28
Kap. 14 Kunsten på Hospice Sydfyn	31
Kap. 15 Arkitekturprisen 2012	33
Kap. 16 Indvielse og åbent hus	34
Kap. 17 Ibrugtagning og drift 22.10 – 31.12 2012	37
Kap. 18 Finansiering, herunder fondssøgning	39

Kap. 1 Indledning

Denne historiefortælling handler om hvorledes Sydfyn fik sit hospice i 2012.

Den oprindelige fortælling blev skrevet til internt brug i 2017. Grunden hertil var at sikre den viden, som jeg og en del andre havde erhvervet igennem etableringen af Hospice Sydfyn.

Håbet var, at nuværende og fremtidige ledelser, bestyrelsesmedlemmer af Støtteforeningen for Hospice Sydfyn og medlemmer af bestyrelsen i den selvejende institution Hospice Sydfyn kunne få glæde af den fremover.

Denne udgave (2025) er en lettere revision af det oprindelige dokument.

Den del af fortællingen, der omhandler perioden 2009 – 2012 (Kap. 4 – 18) er fortalt som, jeg har oplevet det. Kap. 2, som omhandler perioden 2000 – 2005, bygger udelukkende på presseomtaler primært i Fyns Amts Avis. Kap. 3, som omhandler initiativgruppen fra 2008, som stod bag stiftelsen af den nuværende Støtteforening for Hospice, er oprindelig skrevet af Else Bæk Kristensen, som var med i gruppen.

Jeg har været med i støtteforeningens bestyrelse som kasserer siden stiftelsen i 2009 - juni 2021 og formand for den selvejende institution siden dens stiftelse i 2010 – december 2021.

Det har været et stort arbejde og en kæmpe oplevelse, jeg ikke ville være foruden. Samarbejdet i de to bestyrelser har været forbilledligt. Alle har bidraget med det, man havde erfaring og viden om. Hertil kommer godt humør.

En stor tak for dette samarbejde.

Uden stor opbakning og velvilje fra nærområdet var hospice ikke kommet i gang. Her tænker jeg på de mange medlemmer af støtteforeningen, mange donatorer i opstarten, pressen og ikke mindst Svendborg Kommune og Region Syddanmark.

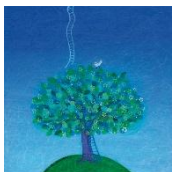
Også en stor tak til Else Bæk Kristensen, som har gennemlæst og kommenteret hele materialet undervejs.

PS: Logoet på forsiden fungerede som fælles logo for Støtteforeningen for Hospice Sydfyn og Den selvejende institution Hospice Sydfyn indtil 2020.

Herefter skiftede Hospice til et nyt logo. Se herunder.

Støtteforeningen beholdt det oprindelige.

Kap. 2 Flere forsøg på oprettelse af et hospice på Sydfyn i perioden 2000 – 2005

Flere forsøg på at oprette et hospice på Sydfyn i perioden 2000-2007

Allerede i 2000 kunne man i Fyns Amts Avis (FAA) læse, at der flere steder på Fyn var grupper i gang med at få etableret Fyns første hospice.

På det tidspunkt var hospicetanken i Danmark ret ny. Der var etableret 5 hospicer nemlig Sankt Lukas i Hellerup (1992), Sct. Maria i Vejle (1995), Diakonissestiftelsens Hospice på Frederiksberg (1997), Hospice Søholm i Aarhus (1999) og Kamillianer Gårdens Hospice i Aalborg (1999). (Kilde: Livet før Døden – 20 år med hospice i Danmark, Unitas Forlag 2012).

Der var dog allerede i perioden 1987 – 1997 en hospicelignende institution i Lundeberg ved navn "Kræftcentret i Lundeberg". Det havde til huse i Syge-og Plejecentret "Strandlyst", men Fyns Amt fik brug for lokalerne til andet formål.

Den ene gruppe, som bl.a. Hanne Skaalum og Claus Bastrup var initiativtagere til stiftede i november 2000 'Støtteforeningen for Hospice Sydfyn'.

Generalforsamlingen blev afholdt på Hotel Ærø med ca. 15 – 20 deltagere.

Den nye bestyrelse bestod af Hanne Skaalum (formand), Claus Bastrup (næstformand), Lis Larsen (kasserer), Grethe Attrup (sekretær) og Helle Johansen.

Gruppen henviste til en bygning i Ollerup, som ville egne sig til et fremtidigt hospice. Den bliver senere benævnt "Søstedet". Man var meget optimistisk og mente, at der var mulighed for et nyt hospice allerede i sommeren 2001.

I maj 2001 dukker der en ny sydfynsk gruppe op benævnt "Stella Lucis". Oprindeligt var der planer om at udbygge "Stella Maris" i Kogtved, men det viste sig ikke at være muligt at realisere. Man søgte derfor efter andre muligheder. En af initiativtagerne bag denne gruppe var sygeplejerske Birthe Skovgård.

Det var ikke kun på Sydfyn, at der blev arbejdet på at etablere et hospice. Der var bl.a. en gruppe i Bogense og i Odense. Alle grupper bejlede til Fyns Amt om, at det netop var deres projekt, der skulle blive til virkelighed.

I september 2001 nedsatte amtet en arbejdsgruppe, der skulle udarbejde et forslag til etablering af et hospice på Fyn.

Sygehusudvalgsformand Ester Larsen blev formand for udvalget. Herudover var der repræsentanter fra Kommuneforeningen i Fyns Amt, KamillianerGården (hospice i Ålborg), Kræftens Bekæmpelse og de tre initiativgrupper (Bogense gruppen var ikke med). I december spillede arbejdsgruppen ud med, at det første hospice på Fyn skulle placeres i Odense, men såfremt der skulle blive behov for flere, så skulle der placeres et på Sydfyn.

Etableringen af et hospice ville indgå i amtets budget for 2002.

Dette løfte til Sydfyn blev gentaget flere gange i pressen i årene frem til Amternes nedlæggelse 31. december 2006.

Hospice Fyn i Odense blev indviet i oktober 2004 med tilstedeværelse af bl.a. daværende indenrigsminister Lars Løkke Rasmussen.

I december 2004 vedtog folketinget LOV nr. 546 af 24/06/2005 (kaldet hospiceloven). Loven trådte i kraft 1. juli 2005.

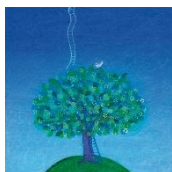
I loven blev det beskrevet, at amterne var forpligtet til at indgå driftsoverenskomst med selvejende hospicer omkring et bestemt antal hospicepladser i hvert amt. (Kilde: Livet før Døden – 20 år med hospice i Danmark, Unitas Forlag 2012). Det gav vind i sejlene, idet der i perioden 2005-2010 blev etableret 11 nye hospicer rundt omkring i landet, så der nu var 16. Hospice Sydfyn, som blev indviet i 2012, blev således nr. 17.

Ifølge Fyns Amts Avis den 26. maj 2008 nedlagde støtteforeningen "Hospice Sydfyn" sig selv i 2007, måske med baggrund i, at amterne blev nedlagt med udgangen af 2006. De nye regioner overtog fra 1. januar 2007 styringen af sundhedsvæsenet.

Efter stiftelsen af den nye forening 'Støtteforeningen for Hospice Sydfyn' i januar 2009 overførte den gamle støtteforening et beløb på 1.026,16 kr. til den nye støtteforening.

Omtalen ovenfor bygger på artikler fra Fyns Amts Avis i perioden 2000 – 2008.

[Til Indhold](#)

Kap. 3 Initiativet til et Hospice på Sydfyn 2008-2009

I løbet af 2008 fandt en gruppe mennesker sammen - en initiativgruppe - alle med det erklærede mål at forsøge at få etableret et hospice på Sydfyn. Gruppen bestod af følgende medlemmer:

Jess Heine Andersen (arkitekt), Ingelis Axfort (sygeplejerske), Torben Hviid (tidl. skoleinspektør), Else Bæk Kristensen (bibliotekar), Hans Bach Piekut (tidl. skoleinspektør), Anne-Grete Thestrup (præst), Birte Westh (tidl. skolelæge). Gruppen holdt flere møder med politikere i Region Syddanmark, kommunale embedsmænd samt kommunalpolitikere i Svendborg Kommune.

Borgmester Lars Erik Hornemann udtalte ved flere lejligheder: "I har ét at gøre, og det er at sikre befolkningen opbakning". Det lykkedes for gruppen.

I september 2008 havde Svendborg Inner Wheel 50-års jubilæum. I den anledning havde den besluttet at donere 35.000 kr. til initiativgruppen.

Chefredaktør Jørgen Krebs stillede velvilligt lokaliteter på Fyns Amts Avis til rådighed for et borgermøde, som blev afholdt torsdag den 27. november 2008 – Det blev et vel besøgt møde. Et panel bestående af politikerne Ulla Larsen og Bo Libergren, overlæge Anette Damkiær, det palliative team, OUH, formand for bestyrelsen på Hospice Fyn, Børge Wagner, samt to repræsentanter fra initiativgruppen, Hans Bach Piekut og Else Bæk Kristensen besvarede spørgsmål fra interesserede tilhørere.

Forud for mødet var der oprettet en hjemmeside www.hospicesydfyn.dk, så der allerede på mødet blev mulighed for at indmelde sig i/indbetale til en kommende støtteforening. Medlemstallet var herefter støt stigende uge for uge.

En lokal kunstner, Birte Ejner-Jensen, med stor sympati for hospicetanken, indvilligede i at udfærdige et logo - og hendes bestræbelser udmøntede sig i et resultat, som gruppen var meget begejstret for. Logoet kan ses i starten af denne beskrivelse

Isagers Bogtrykkeri fremstillede herefter orienterende foldere til uddeling, samt kort med logo, som blev pakket og solgt ved enhver given lejlighed. Det var et salg, som især Birte Westh påtog sig og var eminent til at formidle.

Donationen fra Inner Wheel var ikke den eneste donation, som initiativgruppen modtog.

Torsdag den 8. januar 2009 afholdt event-mager Henrik Salomon en Elvis-gospelkoncert på Svendborg Teater, hvor han donerede overskuddet fra koncerten. Beløbet var på 11.175 kr. Hertil kom 10.000 kr. fra en privat person

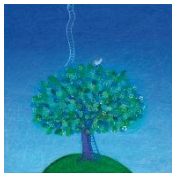
I månederne før den stiftende generalforsamling, som skulle finde sted den 14. januar 2009 på VUC i Viebæltet, havde advokat Henrik Horn Andersen i flere henseender ydet en uvurderlig juridisk assistance. Bl.a. havde initiativgruppen udarbejdet forslag til vedtægter for den kommende støtteforenings bestyrelse - forslag som H.H.A. fik bearbejdet og omsat i et juridisk sprog. I kraft af hans indsigt i sagen var det derfor også naturligt at pege på H.H.A. som dirigent ved generalforsamlingen - et hverv, som H.H.A. i øvrigt påtog sig ved de senere årlige generalforsamlinger - og altid uden at beregne sig et salær.

Allerede inden mødet den 14. januar 2009 havde flere kandidater meldt deres kandidatur til en kommende bestyrelse, og det var derfor positivt at ca. 100 mennesker - heriblandt borgmester Lars Erik Hornemann - havde efterkommet opfordringen om at møde op på VUC og deltage i afstemningen.

Støtteforeningens bestyrelse kom efter konstitueringen til at se således ud:

Per Aas Christensen (provst) formand, Herdis Hanghøj (socialudvalgsformand, Fåborg/Midtfyn kommune) næstformand. Edel Nielsen (lektor) kasserer, Povl Erik Hansen (arkitekt, Langeland) sekretær, Peter Dalager (overlæge, Nyborg), Else Bæk Kristensen (bibliotekar), Doris Ottesen (cand.theol., forfatter, Ærø), Merete Rieck (erhvervskvinde, foredragsholder), Birte Westh (tidl. skolelæge).

[Til Indhold](#)

Kap. 4 Støtteforeningens arbejde 2009 - 2012

Støtteforeningens arbejde 2009

Af Støtteforeningens årsrapport for 2009 fremgår det, at der i løbet af året blev afholdt 12 bestyrelsesmøder.

Alle årsrapporter kan ses på <http://www.hospicesydfyn.dk> under støtteforeningen.

Det første bestyrelsesmøde, udover konstitueringsmødet umiddelbart efter den stiftende generalforsamling, blev afholdt den **27. januar 2009** i Sct. Jørgens Sognegård, hvor en stor del af de fremtidige møder afholdtes, indtil Hospice Sydfyns bygninger stod klar i efteråret 2012.

På mødet blev der orienteret om, at initiativgruppen i løbet af 2008 havde modtaget tre større donationer dels 35.000 kr. fra Inner Wheel i anledning af deres 50-års jubilæum og dels 10.000 fra en privat person. Hertil kom overskuddet fra den før omtalte Elvis-gospelkoncert samt salg af kort med foreningens logo. Desuden indbetalte den tidligere støtteforening, som opløstes i 2007, 1.026 kr..

Støtteforeningen fik derfor **overdraget en bankkonto på ca. 35.000 kr.** samt en **kontantbeholdning på næsten 7.000 kr.**

På mødet blev det også oplyst, at der på det tidspunkt var 48 enkeltmedlemmer, 58 parmedlemmer og 3 virksomhedsmedlemmer.

I januar 2010 – ca. et år efter stiftelsen – var **medlemstallet** nået op på 267 enkeltmedlemmer, 293 parmedlemmer og 30 virksomhedsmedlemmer.

Niels Ole Nielsen, som var medlem af støtteforeningen, blev udpeget som **webmaster** af den nye hjemmeside.

Man drøftede nedsættelse af forskellige arbejdsgrupper samt evt. studietur til et af de eksisterende hospicer.

Der var enighed om, at støtteforeningens primære mål var at medvirke til at få etableret et hospice på Sydfyn så hurtigt som muligt. Birte Westh og Else Bæk Kristensen er i Fyns Amts Avis den 14. januar 2009 citeret for, at det skulle ske i løbet af 2 år.

Det lykkedes ikke helt, idet der gik 3½ år inden den første patient kunne flytte ind den 22. oktober 2012.

Det **første delmål** var imidlertid at få indsamlet omkring 300.000 kr. til stamkapital for den selvejende institution, som efter dens stiftelse skulle indgå driftsaftale med Region Syddanmark og derefter få skabt rammerne for et hospice.

Vi havde hørt fra andre steder i landet, at det ikke altid var så enkelt, så blot det at få regionens accept af at give tilskud til et hospice kunne godt tage flere år.

Imidlertid meddelte **regionsrådsformand Carl Holst den 16. marts 2009 i TV2 Fyn**, at han ville støtte et hospice på Sydfyn og sætte sagen på dagsorden, så der blev afsat midler til driften allerede fra 2010.

I bestyrelsen lavede vi en brainstorm om hvorledes, vi kunne skaffe midler til en stamkapital.

Vi valgte i løbet af sommeren og efteråret 2009 at sende en række ansøgninger til fonde, lokale virksomheder, loger samt privatpersoner. I starten gik det meget langsomt. Modtagerne af ansøgningerne var noget skeptiske. Hvis ikke det lykkedes at få hospice etableret var pengene spildte, og desuden stod vi midt i en finanskrisen. I starten af august manglede vi ca. 200.000 kr. for at nå vores mål. Herefter gik det hurtigt.

Midt i november var vi nået i mål, idet der på foreningens konto stod næsten 350.000 kr. Det blev besluttet at **stifte den selvejende institution den 14. januar 2010** – årsdagen for støtteforeningens stiftelse. Med udgangen af 2009 havde foreningen aktiver for ca. 440.000 kr.

I løbet af 2009 nåede støtteforeningens bestyrelse **at besøge fire eksisterende hospicer**, nemlig: Hospice Djursland, Hospice Fyn, Sct. Maria Hospice og Hospice Sønderjylland.

Det gav os noget viden om hospicedrift, og det var en stor inspirationskilde.

Støtteforeningens bestyrelse fik igennem 2009 adskillige tilbud om **placering af et kommende hospice**. Tilbuddene omhandlede få eksisterende bygninger og mange byggegrunde.

De fleste tilbud var med placering i Svendborg Kommune, men der var også tilbud fra Svanninge Bakker, Lyø, Ærø og mulig donation af en grund på Langeland.

Bestyrelsen var i løbet af året i dialog med både Svendborg Kommune og Region Syddanmark. I regionen ønskede man en placering tæt på sygehus og med god infrastruktur. Det definerede vi som en beliggenhed højst 10 km fra Svendborg. Af den grund var der mange af tilbuddene, der blev sorteret fra.

Igen var vi af den opfattelse, at det var den kommende institutionsbestyrelse, der skulle træffe en så stor og afgørende beslutning.

Da foreningen havde samlet omkring 150.000 kr. mente man i bestyrelsen, at man kunne begynde at drøfte **vedtægterne for den kommende selvejende institution og sammensætningen af dens bestyrelse**.

Advokat Henrik Horn Andersen hjalp med udkast til vedtægter i lighed med det, han gjorde, da støtteforeningen skulle stiftes.

Vi var af den opfattelse, at det var af stor betydning, hvilke kompetencer en kommende institutionsbestyrelse besad.

Vi undersøgte, hvorledes institutionsbestyrelser blev udpeget på de eksisterende hospicer. Det var meget broget. Normen var, at medlemmerne blev udpeget af mange forskellige organisationer som f.eks. regioner, kommuner, loger, kirken, kræftens bekæmpelse, praktiserende læger, hjemmeplejen, støtteforeninger m. fl.

Vi diskuterede meget både indbyrdes og med f. eks andre hospicer, hvad der ville være hensigtsmæssigt for os.

Vi fik på et tidspunkt et råd om, at medlemmerne udpeget af forskellige organisationer ofte havde mange andre jern i ilden og derfor ikke havde så meget fokus på de enkelte bestyrelser, de var udpeget til.

Vi vidste, at vi skulle i gang med den store opgave, det var at etablere en hel ny institution. Hertil kom, at vi ønskede en bestyrelse med en bred vifte af kompetencer. Vores ønske var, at følgende kompetencer i størst muligt omfang ville være til stede: erfaring med virksomhedsdrift, erfaring med anlæg og byggeri, økonomisk baggrund, erfaring med fondssøgning, sundhedsfaglig baggrund og juridisk kendskab.

Vi besluttede, at bestyrelsen skulle bestå af 7 medlemmer, hvoraf de 6 skulle udpeges af støtteforeningen, mens den sidste skulle udpeges af medarbejderne. Region Syddanmark var i første omgang ikke umiddelbart interesseret i en plads. Ved en vedtægtsændring i slutningen af 2010 blev antallet udvidet til 8, så der blev plads til en regionsrådsrepræsentant.

Af referatet af et bestyrelsesmøde den 3. december 2009 fremgår det bl.a., at der havde været kontakt til de seks personer, som ved stiftelsen i januar 2010 blev medlemmer af den nye hospicebestyrelse.

Af foreningens vedtægter fremgår det bl.a.:

Bestyrelsen skal foranledige støtteforeningen godkendt som modtager af gaver i overensstemmelse med Ligningslovens § 8a og drage omsorg for den regnskabsaflæggelse m.v., der følger heraf.

I efteråret 2009 ansøgte støtteforeningen Skat om en § 8a godkendelse. Den blev imødekommet.

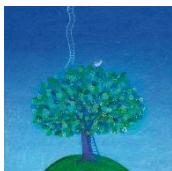
Reglerne for godkendelse er igennem årene blevet ændret flere gange, men det er ind til nu (2025) lykkedes at bevare godkendelsen.

Igennem hele året havde projektet pressens bevågenhed (læs: Fyns Amts Avis og Ugeavisen). Det var vi meget glade for, idet omtalerne var med til at gøre den folkelige opbakning stor.

Støtteforeningens arbejde 2010 – 2012

Efter den stiftende generalforsamling for den selvejende institution Hospice Sydfyn den 14. januar 2010 overgik arbejdet med at få etableret bygninger m.v. til det kommende hospice til den kommende institutionsbestyrelse. Man kan få et indblik i støtteforeningens arbejde i perioden fra 2009 og årene derefter ved at læse i årsrapporterne, som kan findes på Hospice Sydfyns hjemmeside (se ovenfor).

[Til Indhold](#)

Kap. 5 Stiftelse af den selvejende institution Hospice Sydfyn 14. januar 2010

Den selvejende institution Hospice Sydfyn blev stiftet af Støtteforeningen for Hospice Sydfyn den 14. januar 2010.

Medlemmer af hospicebestyrelsen blev:

Edel Nielsen, (efterfølgende valgt som formand)

Herdis Hanghøj, (efterfølgende valgt som næstformand)

Carl Aage Jensen,

Ib Thorseng,

Jørgen Andersen,

Jakob Westergaard-Nielsen,

Medarbejderrepræsentant, når hospice er i drift

Stifterne (bestyrelsen for Støtteforeningen) og dirigent Henrik Horn underskrev **stiftelsesdokumentet**.

Herudover blev de udarbejdede **vedtægter** godkendt og underskrevet af dirigenten.

Ved den efterfølgende **konstituering**, som fremgår af ovenstående, var dirigenten også til stede.

Allerede dagen efter tog den nye bestyrelse arbejdstøjet på, idet den tog på rundtur til nogle af de grunde, som støtteforeningen var blevet tilbudt.

Det **første egentlige bestyrelsesmøde** i institutionsbestyrelsen blev afholdt den 26. januar 2010.

Her blev der nedsat en række udvalg bl.a.

- Et byggeudvalg bestående af Ib Thorseng, Jørgen Andersen, Povl Erik Hansen fra støtteforeningens bestyrelse samt bygherrerådgiver Claus Nielsen fra Region Syddanmark.
- Et økonomiudvalg bestående af Carl Aage Jensen og Edel Nielsen
- Et fundraising udvalg bestående af Jørgen Andersen, Edel Nielsen og Niels Ole Nielsen (webmaster på hjemmesiden og fra april 2010 medlem af støtteforeningens bestyrelse)
- Et fagligt udvalg bestående af Jakob Westergaard-Nielsen og Peter Dalager fra støtteforeningen

Senere kom der andre udvalg til f.eks. indretningsudvalg, udsmykningsudvalg og indvielsesudvalg.

Inden Hospice Sydfyn blev indviet den 12. oktober 2012 afholdt institutionsbestyrelsen omkring 50 møder. Hertil kommer en lang række møder i de forskellige udvalg, der blev nedsat.

Tilsvarende afholdt støtteforeningens bestyrelse ca. 40 møder i perioden 2009 – 2012.

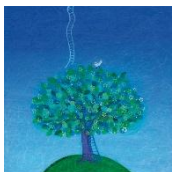
De første arbejdsopgaver:

Nogle af de første opgaver bestyrelsen arbejdede med var:

1. Selskabsstruktur
2. En passende placering
3. Idegrundlag
4. Aftaler med RSD og evt. Svendborg Kommune
5. 1 mio. kr. puljen (en pulje stillet til rådighed af RSD for perioden før igangsætning af drift)

Herefter kunne arbejdet med følgende gå i gang:

6. Udarbejdelse af udbudsmateriale til byggeri og valg af vinderprojekt
7. Gennemførelse af byggeri
8. Indretning af bygningerne
9. Udsmykning med kunst
10. Ansættelse af hospicechef og souschef

Kap. 6 Hvilken selskabsstruktur?

Emnet blev drøftet på de fleste bestyrelsesmøder i perioden januar 2010 – august 2010.

Det var naturligvis et område, hvor vi skulle rådføre os med Region Syddanmark (RSD).

Det første møde med RSD var den 26. januar 2010 før et bestyrelsesmøde. I mødet deltog den samlede bestyrelse samt Anders Maarbjerg (forlod RSD med udgangen af februar 2010), Claus Nielsen (bygningsafdelingen i RSD) og Morten Jakobsen (Sundhedsområdet, Planlægning og Udvikling i RSD).

Her blev der bl.a. drøftet momsafløftning af byggeomkostninger. Ifølge referatet fra mødet fremgår det, at spørgsmålet har været forelagt regionens regnskabsafdeling. Her var man af den opfattelse, at det ikke var muligt. Grunden til, at emnet blev bragt på banen var, at Edel Nielsen havde erfaret, at de nyetablerede selvejende gymnasier fik momsafløftning.

I februar besøgte bestyrelsen dels Hospice Djursland og dels Hospice Svanevig.

Her blev vi opmærksomme på, at man havde organiseret sig med to selskaber - et selskab, der ejede ejendommen, som udlejede til driftsselskabet, der drev hospice. Mindst et af stederne havde man fået afløftet momsen i forbindelse med byggeriet.

Bestyrelsen besluttede derfor at undersøge dette nærmere ved at aftale et møde med advokat Henrik Horn Andersen og statsautoriseret revisor Jan Ole Edelbo.

Henrik Horn Andersen havde uden vederlag hjulpet med at udforme vedtægterne for både Støtteforeningen for Hospice Sydfyn og Den selvejende Institution Hospice Sydfyn (HS).

Jan Ole Edelbo havde også uden vederlag tilbudt at være revisor for støtteforeningen.

Under mødet fortalte Jan Ole Edelbo, at mange andre hospicer havde haft lignende overvejelser i etableringsfasen. Derfor var der rigtig mange spørgsmål og svar på SKAT's hjemmeside.

På den baggrund havde SKAT i november **2009** lavet et **styresignal** omkring disse spørgsmål.

For at kunne afløfte momsen i byggefasen blev der krævet 3 juridiske enheder:

1. Et driftsselskab
2. Et ejendomsselskab
3. Et grundelskab

Den sidste lejer grunden ud til ejendomsselskabet, som igen udlejer til driftsselskabet.

Der var altså to muligheder:

1. Ejendomsselskabet kunne bygge på lejet grund f.eks. ejat af kommunen: Derved var det kun nødvendigt at stifte to selskaber
2. Der kunne stiftes 3 selskaber som beskrevet oven for

Det havde siden det første møde med RSD været lidt svært at få den i tale, idet vores første kontaktperson havde forladt RSD og der skulle findes en anden.

Det lykkedes imidlertid af afholde et møde den 22. marts 2010.

Fra HS deltog 3 bestyrelsesmedlemmer, mens RSD var repræsenteret med 5 medarbejdere fra afdelingerne Økonomi, Regnskab og Finans, bygningsafdelingen, Regionssekretariatet, Økonomi og Sundhedsøkonomi samt Sundhedsområdet, Planlægning og Udvikling.

Blandt de emner, der blev drøftet, var naturligvis spørgsmålet om selskabsform.

Det var ikke en konstruktion, som man i RSD kendte til fra regionens øvrige hospicer, idet de alle var etableret i amternes tid. Man var dog ikke afvisende over for modellen, men ønskede den nærmere belyst.

Vi fornemmede en skepsis ved at lade den lokale advokat og revisor arbejde videre med sagen. Derfor anbefalede man at benytte revisionselskabet Deloitte, som RSD benyttede.

Efter mødet var der nogen frustration fra Hospice Sydfyns (HS) side. Vi havde derfor behov for inden hjemturen at vende mødet over en kop kaffe.

I et **notat** dateret den **19. april 2010** udarbejdet af Deloitte beskrives de skatte- og momsmæssige forhold ved en konstruktion som beskrevet oven for. Af notatet fremgår det, at afskrivning på bygninger kun kan foretages, hvis bygningerne ligger på lejet grund. Det er årsagen til, at bestyrelsen de næste måneder arbejder på muligheden for at finde en placering på lejet grund. Notatet afsluttes med, at Deloitte tilbyder sin hjælp til at finde den 'rigtige' selskabsstruktur.

Bestyrelsen besluttede at tage imod tilbuddet fra Deloitte om hjælp selskabsdannelse.

Vi orienterede herefter Henrik Horn Andersen og Jan Ole Edelbo om, at vi af hensyn til samarbejdet med RSD ville bruge Deloitte vedr. selskabsdannelse.

På et møde med Deloitte blev forudsætningerne for det notat, som Deloitte skulle i gang med at udarbejde, aftalt. Bestyrelsen besluttede på et møde den 25. maj 2010 at acceptere Deloitte's tilbud på 50.000 kr. ex. moms.

Notatudkast fra Deloitte blev modtaget den **4. juni 2010**, hvor der var beskrevet forskellige modeller bl.a. de to, beskrevet herunder.

På bestyrelsesmødet den **8. juni 2010** blev det besluttet, at HS arbejder videre med at danne et anpartsselskab, hvor driftsselskabet ejer alle anparter. Desuden blev det besluttet at arbejde videre med 2 af modellerne:

1. Driftsselskab, ejendomsselskab samt en selvejende institution som ejer af grunden.
2. Driftsselskab, ejendomsselskab og leje af grund fra 3. mand.

Forslaget lignede således det, som Jan Ole Edelbo tidligere havde fundet via SKAT.

Der blev igen afholdt møde med regionen den **23. juni 2010**, hvor der var 6 deltagere fra forskellige afdelinger i RSD og 3 bestyrelsesmedlemmer fra HS.

Der skulle naturligvis igen bl.a. drøftes selskabsdannelse.

Der var fra RSD's side nogen skepsis overfor strukturen med de tre selskaber (grund, ejendom, drift). Det gav anledning til nogen frustration hos bestyrelsesmedlemmerne. Vi havde i samarbejde med Deloitte arbejdet på en løsning siden det tidlige forår. Det var endda på opfordring fra RSD.

RSD ville via Deloitte nu undersøge om, det var muligt at HS blev optaget i regionens regnskab og opnå fordelene:

1. Der skulle kun laves et selskab (det, der allerede eksisterede)
2. Man kunne sandsynligvis opnå momsafløftning for byggeomkostningerne
3. RSD havde styr på (den til tider ustyrlige) bestyrelse.

Man mente, at der ville foreligge et svar fra Deloitte i løbet af 1-2 uger.

Det blev aftalt at mødes igen i august. Her skulle selskabsstrukturen lægges helt fast.

Igen stor frustration, så der var igen behov for kaffe før hjemturen.

Senere i juni meddelte RSD, at mødet med regionen blev 12. august.

Bestyrelsen syntes, at 1½ måned var lang tid med tomgang. Man bad derfor om et møde tidligere, men det blev afslået.

Notatet fra Deloitte blev modtaget den 9. juli. Af det fremgår det bl.a.:

Selvejende og private institutioner mv. kan optages i de regionale budgetter og regnskaber efter samme regler, gældende for egne regionale institutioner, hvor såvel drift og regnskabsfunktion hører under regionen. Det kræver at regionen og den pågældende institution har indgået en driftsoverenskomst.

Der var endnu ikke indgået en driftsoverenskomst med RSD, men kun et tilsagn givet i maj om, at det var hensigten at gøre det. Af hensyn til ansøgning om fondsmidler havde bestyrelsen bedt RSD om et sådant tilsagn. Driftsoverenskomsten blev i øvrigt godkendt på et regionsrådsmøde den 22. november 2010.

Af Deloitte's notat fra juli 2010 fremgår det også, at:

Refunderet købsmoms skal som hovedregel tilbagebetales til refusionsordningen, hvis anlægget overdrages i en periode på 5 år efter, at anlægsarbejdet for det pågældende arbejde er godkendt.

Møde med RSD den 12. august 2010

Der var fem deltagere fra RSD og tre fra HS.

Af referatet fremgår det:

Regionen har vurderet, at modellen med etablering af et driftsselskab samt et ejendomsselskab og bygninger på lejet grund, ikke er hensigtsmæssig. Det kan skabe for uklare samarbejdsrelationer mellem region og hospice.

På baggrund af Deloitte's notat kan det konkluderes, at regionen har mulighed for at optage den selvejende institution i sit budget og regnskab, hvilket bl.a. betyder at institutionen kan omfattes af momsrefusionsordningen.

Dette kræver at der indgås en driftsoverenskomst, hvor Regionsrådet opnår en betydelig indflydelse på institutionens drift. I praksis betyder det, bl.a. at:

Regionsrådet skal have et medlem i bestyrelsen

Regionsrådet skal godkende ansættelse/afskedigelse af chefen for hospice

Regionsrådet skal godkende institutionens vedtægter og ændringer

Regionsrådet skal godkende institutionens revisor

I praksis betyder det, at der skal laves nogle enkelte ændringer i driftsoverenskomst og vedtægter, herunder at Regionsrådet skal have et medlem af bestyrelsen.

Modellen vil samtidig betyde, at der skal tilbagebetales 17,5 pct. af modtagne tilskud fra fonde, foreninger, institutioner mv. til momsudligningsordningen, jf. tidligere nævnte notat fra Deloitte.

Der var enighed om, at det var denne model, der arbejdes videre med. Idet der er tale om et nystartet hospice (det første i Region Syddanmark), og der samtidig er nogle andre vilkår end, da de amtslige hospicer startede op (bortfald af statslig puljefinansiering), lægges der vægt på, at der er behov for en lidt tættere konneks mellem region og hospice.

Der vil fortsat være tale om den samme styrings- og finansieringsmodel, som de andre hospicer. Det vil sige fastlæggelse af en sengedagstakst, hvor der sker afregning efter en fastlagt baseline (antal sengedage på 12 senge) og fuld regulering for mer-/mindreaktivitet.

Det er vigtigt for regionen, at bestyrelsen for Hospice Sydfyn er indforstået med denne samarbejdsform, og der ikke sker en problematisering af denne i forskellige fora. Bestyrelsen så ikke noget problem i denne konstruktion. Den videre proces: Regionen udarbejder forslag til driftsoverenskomst og vedtægtsændringer, og koordinerer dette med institutionens advokat med henblik på at revidere vedtægterne. Herefter høres Deloitte om det lever op til bestemmelserne, hvorefter Hospice Sydfyn sikrer de fornødne vedtægtsændringer i overensstemmelse med bestemmelserne i de nuværende vedtægter.

Bestyrelsesmøde den 13. august 2010

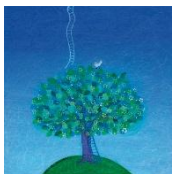
Her blev det bl.a. besluttet at svare RSD, at bestyrelsen finder, at strukturen beskrevet i Deloitte's notat fra 9. juli 2010 er den mest hensigtsmæssige

Formanden takkede deltagerne fra RSD den 17. august for et godt møde

Efter et halvt år med intensivt og undertiden frustrerende arbejde med selskabsstrukturen blev processen afsluttet, og bestyrelsen vurderede resultatet som det bedst mulige.

Vedtægterne blev ændret i efteråret 2010. Bestyrelsen underskrev den 10. september 2010, mens regionsrådet godkendte disse på regionsrådsmødet den 22. november 2010. William Jensen indtrådte herefter i bestyrelsen som repræsentant for regionen.

[Til Indhold](#)

Kap. 7 Placeringsmuligheder, herunder køb af grund

Da det blev offentligt kendt, at Støtteforeningen for Hospice Sydfyn var stiftet i januar 2009, kom der såvel mundtlige som skriftlige tilkendegivelser om mulige placeringer af det kommende hospice. Nogle af forslagene gik på ombygning af eksisterende bygninger, mens andre var forslag til en byggegrund. Antallet af tilbud tog til efter, at den selvejende institution blev stiftet året efter.

Der indkom i alt 30 – 40 forslag om placeringsmuligheder.

De fleste forslag koncentrerede sig om en beliggenhed i Svendborg Kommune, men der var også forslag fra den øvrige del af det sydfynske område som f.eks. Lyø, Ærø og Langeland eller Svanninge Bakker. I samråd med Region Syddanmark havde hospicebestyrelsen stillet nogle krav til placeringen.

Kravene var:

- Forholdsvis kort afstand til sygehus
- God adgang til stedet både med offentlig og privat transport
- Smukke omgivelser gerne med udsigt til vand
- En pris inden for de økonomiske rammer

Der var naturligvis nogle af forslagene, der ikke levede op til disse krav. Derfor blev de sorteret fra.

Flere forslag omhandlede den smukt beliggende Kogtved Søfartsskole enten med etablering i hovedbygningen eller i sidebygningen sammen med nybyggeri mod vest. Bestyrelsen måtte erkende, at muligheden ikke var realistisk dels på grund af store omkostninger ved ombygning og dels en for vores budget for høj en pris for en erhvervelse af skolen.

Svendborg Kommune kom også med forslag, hvor det var helt tydeligt, at man havde et stort ønske om at sælge en byggegrund i den nye bydel Tankefuld. Der var her krav om at bygge bæredygtigt og energirigtigt. Området havde mediernes bevågenhed ikke mindst på grund af, at salget af grundene gik meget langsomt.

Bestyrelsen var betænkelig ved at komme ud på en bar mark, hvor der sandsynligvis ville være byggeaktivitet de næste 10-15 år, hvorfor forslaget blev afslået.

Efter nogle måneder samlede interessen sig om nogle få grunde: en del af en frugtplantage beliggende i Eskær på Tåsinge med nogen udsigt mod Thurø, en grund i Ollerup med udsigt til Ollerup Sø, en privatejet grund på Hellegårdsvej, som ligger ved siden af det nuværende hospice samt grunden på Skovsbovej 100, hvor Hospice Sydfyn nu er placeret.

Angående grundene i Eskær og Ollerup fik bestyrelsen en uafhængig ejendomsmægler til at vurdere dem. Det viste sig at vurderingsprisen var betydeligt lavere end udbudsprisen. Bestyrelsen forsøgte ved forhandlinger at få udbudsprisen ned, men det lykkedes ikke at få et resultat, som var acceptabelt. Derfor måtte man se sig om efter noget andet.

Sideløbende med forhandlinger om erhvervelse af en grund, var hospicebestyrelsen i gang med at undersøge hvilken selskabsstruktur, man skulle vælge. Spørgsmålet gik på om man skulle eje eller leje grunden (se kap. 6 om selskabsstruktur). Da selskabsstrukturen var på plads i august 2010, besluttedes det at købe en grund.

Bestyrelsen havde sammen med repræsentanter for Svendborg Kommune flere gange været på besigtigelse af placeringsmulighederne i Tankefuld og på Hellegårdsvej. Nogle var ejet af kommunen, mens et par stykker var privat ejede.

Interessen samlede sig et stykke tid om en privatejet grund på Hellegårdsvej, som er nabogrund til det nuværende hospice på Skovsbovej 100.

Angående denne grund så havde Svendborg Kommune været i kontakt med ejeren, som ikke var afvisende overfor et salg. Svendborg Kommune forhandlede de næste par måneder om køb af grunden. Grunden, som var en erhvervsgrund, var af en ejendomsmægler blevet vurderet til ca. 100 kr./m². Arealets størrelse var på ca. 2,4 ha.

Ved et af besøgene i Tankefuldområdet var hospicebestyrelsen også blevet opmærksom på den kommunalt ejede grund på Skovsbovej 100, som på det tidspunkt blev benyttet som græsningsareal for den nærliggende

Erhvervsforskoles heste. Fra en embedsmand i kommunen kom der forskellige meldinger om arealet som f.eks., at det var udlejet på en 30-årig kontrakt til Erhvervsforskolet, eller det var tiltænkt andre formål f.eks. gymnasiebyggeri. Umiddelbart så det altså ikke ud til, at det var muligt at erhverve arealet eller en del af det. På et møde med Svendborg Kommune i begyndelsen af august 2010 blev forskellige beregninger på grundprisen og byggemodningen af den privatejede grund fremlagt. I mødet deltog fire medarbejdere fra kommunen og 5 bestyrelsesmedlemmer fra institutionsbestyrelsen. Deltagerne fra kommunen mente, at kommunen kunne byggemodne billigere end Hospice Sydlyn. Det var hospicerepræsentanterne ikke enige i. Generelt syntes de, at både grundpris og pris på byggemodning var for høj. Mødet blev afbrudt i kort tid og repræsentanterne fra kommunen blev bedt om at forlade lokalet, så deltagerne fra institutionsbestyrelsen kunne drøfte situationen alene. Under hospicerepræsentanternes drøftelse i enerum blev man enige om at bede om en pris på 8.000-12.000 m² af arealet på Skovsbovej 100. Da alle igen var til stede i lokalet, blev vores forslag fremlagt. Kommunaldirektøren kunne ikke umiddelbart komme med en pris, men ville i løbet af kort tid kontakte borgmesteren. Allerede dagen efter vendte han tilbage med en besked om, at man var villig til at sælge et areal af den ønskede størrelse til ca. 100 kr. pr. m², som var vurderingsprisen på nabogrunden. Salget af et areal blev godkendt i økonomiudvalget den 17. august, dog under forudsætning af Statsforvaltningens godkendelse af grundsalget. Efter at Hospice Sydlyn den 18. august havde udsendt en pressemeddelelse om placeringen af det kommende hospice skrev Fyns Amts Avis den 19. august: *"Nyt hospice midt i Skovsbo-idyl"*. I artiklen var det nævnt, at Statsforvaltningen skulle ansøges om dispensation for fritagelse for at sende grundsalget i offentligt udbud.

Den ubebyggede grund set fra Skovsbovej (Foto Niels Ole Nielsen)

Det viste sig imidlertid, at der var forskellige udfordringer på grunden. Den 20. august blev der afholdt møde med planafdelingen. Til stede var tre personer fra Hospice Sydlyn samt tre fra planafdelingen i Svendborg Kommune. Her kom det i forbifarten frem, at der var et rørlagt vandløb, som krydsede arealet. Rørføringen trængte på grund af alder til en renovering. Den 23. august sendte Svendborg Kommune en dispensationsansøgning til Statsforvaltningen om fritagelse for en offentlig udbudsrunde i forbindelse med salg af arealet. Samme dag opdagede et medlem fra bestyrelsen, at der ikke kun var et rørlagt vandløb på grunden, men også en gasledning og en spildevandsledning parallelt med Tipsgården, som grænser op til hospicegrunden. Planafdelingen fra Svendborg Kommune udsendte den 25. august et dokument med titlen *"Forudgående screening af tekniske bindinger på område ved Skovsbovej for Hospice Sydlyn"*. Af dette fremgår det, at der på grunden er en gennemgående gasledning og spildevandsledning og det tidligere omtalte rørlagte vandløb. Da det ikke ville være muligt at bygge ovenpå rørledningerne, blev det nødvendigt at øge arealet til omkring 14.500 m². Den 2. september afslog Statsforvaltningen ansøgningen om at undgå en offentlig udbudsrunde. Dette kunne man læse om i Fyns Amts Avis den 7. september under overskriften *"Usikkerhed om hospice-placering"*.

Fredag den 10. september afholdtes møde med Svendborg Kommune umiddelbart før et bestyrelsesmøde. Fra bestyrelsen deltog fire personer. Kommunen orienterede om Statsforvaltningens afslag og om arbejdet med udbudsmaterialet.

Mandag den 13. september orienterede HH om dette.

I løbet af oktober 2010 sendte Svendborg Kommune et areal på 14.500 m² i offentligt udbud.

Af materialet fremgik det bl.a., at arealet skulle benyttes til sociale og sundhedsmæssige institutioner.

Mindsteprisen var på 1.175.000 kr. På grund af de tre rørføringer var kvadratmeterprisen under 100 kr. Budfristen var sat til den 4. november 2010 kl. 12. I øvrigt fremgik det af udbudsmaterialet, at kommunen ville renovere det rørvandlagt vandløb før et evt. byggeri.

Hospice Sydfyn afgav et bud på mindsteprisen og var alene om at byde på grunden. Fyns Amts Avis offentliggjorde dette den 5. november under overskriften *"Hospice Sydfyn kan bygge i Tankefuld"*.

Tilbuddet var givet under forudsætning af, at RSD ville godkende købet på et kommende regionsrådsmøde den 22. november.

Det gjorde man som forventet.

Herefter lå det fast, at adressen på det kommende Hospice Sydfyn ville være Skovsbovej 100, 5700 Svendborg.

Både Svendborg Kommune og Region Syddanmark var i perioden august 2010 – november 2010 meget hjælpsomme og hurtige dels til at sende grunden i en udbudsrunde og dels til at få forskellige godkendelser igennem udvalg, byråd og regionsråd.

Støtteforeningen inviterede dens medlemmer og andre interesserede til 'åben' grund den 8. januar 2011.

På trods af glat føre og dårligt vejr mødte ca. 50 personer op.

(Foto Niels Ole Nielsen)

Lokalplan

I løbet af efteråret 2010 blev der udarbejdet et idégrundlag for en lokalplan. Kommunen ønskede at lokalplanen for området skulle lægge sig meget tæt op ad lokalplanen for den nye udstykning i Tankefuld.

I lokalplanen for Tankefuld står der bl.a.:

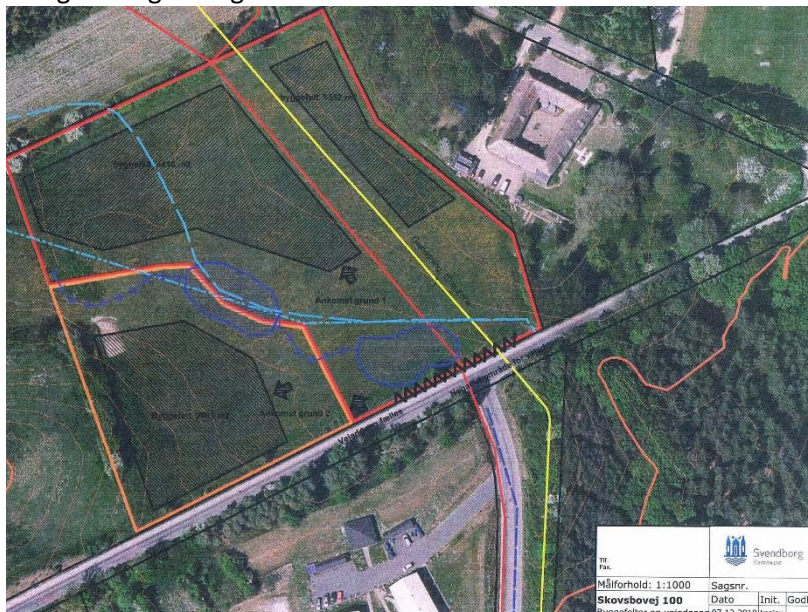
"- tage i lokalområdet skal udføres som "grønne tage" med beplantning. Taget kan herudover udnyttes til ophold (i form af tagterrasser) og energiproduktion (i form af solfangere/solceller mv.)"

Hospice Sydfyn forsøgte at få en lidt blødere formulering med følgende udseende, så tilbudsgiverne på det kommende byggeri fik lidt friere hænder:

"- tage i lokalområdet kan udføres som "grønne tage" med beplantning. Taget kan også udnyttes til ophold (i form af tagterrasser) og energiproduktion (i form af solfangere/solceller mv.)"

Fra Svendborg Kommunes side holdt man fast i formuleringen for Tankefuld.

Idégrundlaget for lokalplanen indgik som en del af udbudsmaterialet til byggeri af et hospice.
I idégrundlaget indgik nedenstående kort over området.

Grunden indrammet med rødt er den grund, der blev erhvervet i efteråret 2010.

Den blå stiplede linje er det rørlagte vandløb.

Den gule linje er gasledningen, mens den røde er spildevandsledningen.

Arealet indrammet med orange er et areal, som ville blive omfattet af den endelige lokalplan.

Det skulle senere vise sig, at den også kom til at tilhøre Hospice Sydlyn.

Den endelige lokalplan nr. 546 blev godkendt af byrådet i Svendborg den 30. august 2011.

Endnu et grundkøb i 2011

I slutningen af november 2010 efter regionsrådsmødet den 22. november blev interesserede totalentreprenører indbudt til en prækvalifikationsrunde om opførelse af Hospice Sydlyn med afleveringsfrist 7. december. Der var i alt 26, som gerne ville være med. Blandt disse blev 5 udvalgt og den 15. december 2010 inviteret til at udarbejde et konkurrenceforslag med afleveringsfrist 22. februar 2011. Forslagene skulle være anonymiserede.

For alle konkurrenceforslag gjaldt det, at bygningerne ville komme tæt på skellet til den ledige grund op mod Egegn Ås.

Ifølge den foreløbige lokalplan kunne der på denne grund bygges i flere etager. Det bekymrede bestyrelsen, og der blev derfor talt om muligheden for at købe grunden, så patienter, pårørende og andre brugere af bygningerne kunne få et frit udsyn måske til en hestefold eller lignende.

Det lykkedes i forbindelse med den flotte donation på 4,5 mio. kr. fra "A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal" at finde midler til køb af grunden.

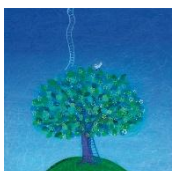
Grunden skulle også denne gang sendes i offentligt udbud. Arealet var på 6.400 m² og mindsteprisen på 640.000 kr.

Budfristen var den 1. august 2011. Hospice Sydlyn gav et bud på mindsteprisen, og igen var man alene om budet.

Købsaftalen blev underskrevet i september 2011.

Der blev senere indgået en aftale med Erhvervsforskolen om, at den fremover kunne bruge arealet som hestefold.

[Til Indhold](#)

Hospice Sydfyn

Kap. 8 Idéfasen

Allerede før stiftelsen af den selvejende institution havde støtteforeningen arbejdet med 'Program for Det Gode Hospice i Danmark', som i 2005 var udarbejdet af Realdania, Hospice Forum Danmark, Kræftens Bekæmpelse m.fl. <https://realdania.dk/samlet-projektliste/det-gode-hospice>

Hospice Djursland var det første hospice, der tog afsæt i programmet i forbindelse med etableringen. Erfaringer fra opførelse og drift herfra førte til en version 2 i 2009.

Bestyrelsen blev enige om at tage afsæt heri.

Efter et besøg på Hospice Djursland i februar 2010, blev det besluttet at udarbejde et **idegrundlag/idekatalog** i lighed med Djurslands.

Emnet blev taget op på næsten alle bestyrelsesmøder i perioden januar – marts 2010 (6 møder i alt) uden, at der dog kom noget konkret ud af det. Vi begyndte at tale om at skaffe hjælp udefra.

Vi talte også om, hvorledes vores **logo** skulle se ud og blev enige om at bruge det smukke logo, som initiativgruppen havde fået lavet allerede i 2008. Det var udarbejdet af kunstneren Birthe Einar Jensen.

Der blev i løbet af foråret indhentet to **tilbud om bygherrerådgivning** dels fra Region Syddanmark (RSD) og dels fra KPF-arkitekterne, som Danske Diakonhjem samarbejdede med.

Vi valgte i maj at tage imod tilbuddet fra RSD, hvor en medarbejder fra byggeafdelingen sammen med Charlotte Folke, som var nyetableret arkitekt med erfaring inden for plejehjems- og sygehusbyggeri, blev vores bygherrerådgivere. Den endelige kontrakt blev dog først underskrevet i august 2010.

Det blev besluttet at afholde en **temadag** om værdigrundlag. Den foregik den 10. juni 2010 på Faaborg Fjord med deltagelse af hospicebestyrelsen, støtteforeningens bestyrelse samt de to bygherrerådgivere.

Charlotte Folke lavede dagsorden for dagen samt 1. udkast til et idekatalog.

I løbet af sommeren blev idekataloget revideret flere gange under Charlotte Folkes kyndige vejledning.

I oktober 2010 stod vi meget tilfredse med det endelige resultat.

Idekataloget indgik senere på efteråret som en væsentlig del af udbudsmaterialet i forbindelse med byggeriet.

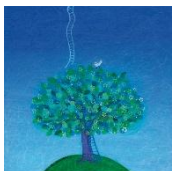
Fra temadagen på Faaborg Fjord

Foto: Jakob Westergaard-Nielsen (bestyrelsen)

Bagved fra venstre: Povl Erik Hansen (støtteforeningens bestyrelse), Else Bæk Kristensen (støtteforeningens bestyrelse), Ib Thorseng (hospicebestyrelsen), Claus Nielsen (bygherrerådgiver RSD), Peter Dalager (støtteforeningens bestyrelse), Niels Ole Nielsen (støtteforeningens bestyrelse), Carl Aage Jensen (hospicebestyrelsen)

Forreste række: Jørgen Andersen (bestyrelsen), Herdis Hanghøj (støtteforeningens bestyrelse og hospicebestyrelse), Charlotte Folke (privat bygherrerådgiver)

Siddende i forgrunden: Edel Nielsen (støtteforeningens bestyrelse og hospicebestyrelsen)

Kap. 9 ”1 mio. kr. pulje”, godkendelse af byggelån samt indgåelse af driftsoverenskomst

Det første møde med Region Syddanmark efter stiftelsen af den selvejende institution Hospice Sydfyn den 14. januar 2010 blev afholdt **den 26. januar 2010** hos C.C. Jensen.

Her orienterede regionens repræsentanter om, at **driftsoverenskomsten** ville blive indgået på samme vilkår som for de øvrige hospicer i regionen. Desuden oplystes, at der i 2010 var afsat **1 mio. kr.** til opstartsomkostninger som f.eks. bygherrerådgivning, administration, ansættelse af personale før opstart o.l. Der skulle i fællesskab udarbejdes et budget for midlernes anvendelse.

Finansiering af hospicedriften ville ske som takstafregning baseret på en gennemsnitlig sengedøgnstakst og ud fra en aftalt belægningsprocent. Mer- eller mindreaktivitet ville være takstreguleret. Driftsoverenskomsten ville også give mulighed for at hospice kunne indgå aftaler med regionen om løn/personale administration, IT, regnskabsmæssig assistance mv. (det gjorde bestyrelsen på et senere tidspunkt). Hospice kunne også vælge at benytte sig af anden leverandør.

Møde nr. 2 med RSD blev afholdt den **22. marts 2010** i Regionshuset i Vejle. Her efterlyste Hospice Sydfyn en tilkendegivelse om indgåelse af en driftsoverenskomst. Det ville gøre det lettere at ansøge fonde om midler til etableringen. Tilsagnet er underskrevet af daværende regionsrådsformand Carl Holst den 26. maj 2010.

Møde **nr. 3 den 23. juni 2010**. Der var bl.a. omtale af, at anlægsomkostningerne sandsynligvis ville være omkring 34 mio. ex. moms. Regionen ville nok kautionere for lånet, så renteomkostningerne kunne minimeres. Der kom ikke umiddelbart noget konkret ud af mødet omkring økonomi og driftsoverenskomst.

Møde nr. 4 afholdtes **den 12. august 2010**. På møde nr. 3 var det primært selskabsstruktur og låneforhold, der blev drøftet. Det blev oplyst, at sagen om oprettelse af et hospice på Sydfyn ville blive behandlet på et **regionsrådsmøde den 23. august 2010**.

Den endelige godkendelse af køb af grund, godkendelse af vedtægter, byggelån og driftsoverenskomst trak lidt ud på grund af, at grunden, som vi gerne ville erhverve, skulle i offentligt udbud (se kap. 7 om placering).

Endelig den 22. november 2011 godkendte regionsrådet.

- Frigivelse af 1 mio. kr. til anvendelse i etableringsfasen
- Godkendelse af køb af Skovsbovej 100
- Anlægsramme på 34 mio. kr. ex. moms
- RSD kautionerer for et byggelån på 34 mio. kr. i Kommunekredit
- Indgåelse af driftsoverenskomst
- Hospice Sydfyns optagelse i RSD's regnskab og budget
- Godkendelse af Hospice Sydfyns vedtægter
- Udpegning af et bestyrelsesmedlem og en suppleant til Hospice Sydfyns bestyrelse (hhv. William Jensen og Pia Tørving).

Efter dette blev udbudsmaterialet til byggeriet udsendt – dagen efter - den 23. november (Se kap. 10 om udbud)

[Til Indhold](#)

Kap. 10 Udbudsmateriale til byggeri, prækvalifikation, projektforslag, udvælgelse af vinderprojekt

Da købet af grunden på Skovsbovej 100 var en realitet i begyndelsen af november 2010 (forudsat regionsrådets godkendelse på et møde den 22. november 2010) kunne byggeudvalget for alvor gå i gang med udbudsmateriale til byggeriet. I tiltro til at erhvervelsen af grunden ville lykkes, var der dog lavet lidt forarbejde i løbet af efteråret. Projektet skulle efter aftale med RSD udbydes som **totalentreprise**.

Udvalget bestod af Ib Thorseng (formand), Jørgen Andersen (begge hospicebestyrelsen), Povl Erik Hansen (støtteforeningens bestyrelse) og bygherrerådgiveren (RSD). Desuden deltog Edel Nielsen (hospicebestyrelsen) og Charlotte Folke (arkitekt) i en del af møderne.

På et møde i byggeudvalget den 25. oktober blev der lavet en foreløbig tidsplan, som forudsatte, at grundkøbet gik i orden, og at regionsrådet på et møde den 22. november 2010 ville godkende købet.

23. november 2010: Annoncering med prækvalifikation. Modtagefrist for prækvalifikation 7. december 2010

14. december 2010: Valg af 4 – 5 entreprenører, udsendelse af konkurrenceprogram til disse

1. februar 2011: Licitation (blev senere udsat til den 22. februar)

11. februar 2011: Valg af totalentreprenør (blev senere udsat til 11. marts)

Regionsrådet godkendte på sit møde en anlægsøkonomi på 34 mio. kr., driftsoverenskomst med Hospice Sydfyn og vedtægter for Hospice Sydfyn. Der blev altså givet grønt lys for at sætte byggeprocessen i gang.

Der blev annonceret med prækvalifikation den 23. november med modtagefrist den 7. december. (26 ønskede prækvalifikation)

Den 10. december besluttede hospicebestyrelsen efter indstilling fra byggeudvalget at invitere følgende 5 grupper til at komme med et forslag.

Totalentreprenør	Arkitekt	Ingeniør	Landskabsarkitekt
Hoffmann A/S	Cubo Ark.	Grontmij Carl Bro	---
Brdr. Andersen A/S	Aarhus Arkitekterne	EKJ A/S	---
B. Nygaard Sørensen A/S	PLH arkitekterne	Hundsbæk & Henriksen	Land +
5 E Byg	C.F Møller	COWI	---
Guldfeldt A/S	Praksis Arkitekter	OBH-gruppen	---

Konkurrenceprogrammet blev udsendt den 15. december til de 5 udvalgte totalentreprenører.

Det bestod af

1. Konkurrenceprogram af 14. december 2010
2. Byggeprogram af 14. december 2010 med 8 tilhørende bilag
 - a. Idekatalog
 - b. Rumskemaer
 - c. ABT 93
 - d. Niveauplankurver
 - e. Idegrundlag til lokalplan
 - f. Retningslinjer for bæredygtigt byggeri, tilpasset Hospice Sydfyn
 - g. IKT ydelsesspecifikation ved bygge- og anlægsprojekter
3. Tilbudsliste for totalentreprise af 14. december 2010

Alle grupper blev bedt om at aflevere anonymt, så bedømmelseskomiteen ikke kendte navnene bag de enkelte projekter i forbindelse med bedømmelsen. Grunden til dette var, at bestyrelsen ville undgå at bedømmelseskomiteen kunne beskyldes for at have forhåndspræferencer for nogen af de bydende grupper.

Bedømmelseskomiteen (det besluttende udvalg) bestod af: Hospicebestyrelsen og Povl Erik Hansen fra byggeudvalget

Tilforordnede: bygherrerådgiver fra RSD og Charlotte Folke, privat bygherrerådgiver.

Bedømmelsesudvalget (udarbejdede indstilling til bedømmelseskomiteen) bestod af:

Edel Nielsen (formand for hospicebestyrelsen, Ib Thorseng (medlem af hospicebestyrelsen og formand for byggeudvalget), Jørgen Andersen (medlem af hospicebestyrelsen og byggeudvalget), Poul Erik Hansen (bestyrelsesmedlem i støtteforeningen og medlem af byggeudvalget), bygherrerådgiver, RSD og Charlotte Folke (bygherrerådgiver, arkitekt)

Den 2. marts 2011 holdt bedømmelseskomiteen møde. Her fremlagde bedømmelsesudvalget deres prioritering af de 5 forslag. Der var bred enighed om at vælge **forslag 3**. Ib Thorseng deltog ikke i denne del af mødet, idet han gennem en årrække havde været ansat i Cowi, som var en af tilbudsgiverne.

Efter at beslutningen var taget, blev kuverterne åbnet, så man kunne se, at det var **B. Nygaard Sørensen A/S**, der stod bag vinderprojektet.

Den 11. marts afholdtes et pressemøde på Svendborg Erhvervsforskele. Her blev vinderen offentliggjort.

Efterfølgende blev plancherne fra de 5 projekter udstillet i Borgerforeningen i Svendborg.

I skemaet herunder ses tilbudspriserne.

Totalentreprenør	Tilbudspris ekskl. moms
Hoffmann A/S	31.800.000
Brdr. Andersen A/S	28.434.000
B. Nygaard Sørensen A/S	29.900.000
5 E Byg	28.947.000
Guldfeldt A/S	28.800.000

Forhandlingerne med totalentreprenøren (BNS) startede umiddelbart efter offentliggørelsen af vinderprojektet for at få præciseret hvad, der var med i tilbuddet. Hertil kom, at finansieringen endnu ikke var helt på plads, idet vi afventede endeligt svar fra et par fonde.

Det betød, at byggeudvalget skulle finde besparelser på ca. 4 mio. kr. i byggeriet i tilfælde af, at der kom afslag fra de ansøgte fonde. Projektet blev gennemgået for at se, hvor der kunne skæres samtidig med, at bygninger og omgivelser stadig kunne fungere. Der blev udarbejdet et optionskatalog, hvor de største besparelser kom fra fjernelse af vinterhave, foredragssal og sansehave.

Forhandlingerne trak ud. Byggeudvalget og hospicebestyrelsen var af den opfattelse, at udbudsmaterialet skulle gå forud for entreprenørens tilbud. Dette var BNS ikke altid enige i.

Kontrakten blev endelig godkendt på et bestyrelsesmøde den 16. maj 2011.

Heldigvis blev det ikke nødvendigt at beskære projektet jf. optionskataloget, idet Hospice Sydfyn den 26. maj 2011 fik meddelelse om, at **A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal** ville donere 4,5 mio. kr. Heraf skulle en del af beløbet dog bruges til køb af nabogrunden omtalt i afsnittet om 'Placering af Hospice'.

I starten af 2011 blev der lavet arkæologiske forundersøgelser, som viste spredte fund af bl.a. stolpehuller.

Anlæggenes spredte karakter gav ikke anledning til yderligere undersøgelser eller som en museumsinspektør udtalte, så kunne man ikke bygge Svendborgs historie på disse fund.

Der var i efteråret 2010 udarbejdet et idegrundlag til en lokalplan for området, som var et bilag til udbudsmaterialet. Den endelige lokalplan blev vedtaget i sommeren 2011. Se afsnit om 'Placering af Hospice'.

Møde med Totalentreprenøren i perioden 17. maj – 1. spadestik den 12. september 2011

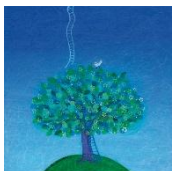
Det første møde efter godkendelsen af kontrakten blev afholdt allerede den 17. maj, hvor der var repræsentanter fra totalentreprenøren BNS, ingeniørfirmaet Hundsbæk og Henriksen, arkitektfirmaet PLF samt byggeudvalget inklusive bygherrerådgiveren og Charlotte Folke.

Her blev projektet gennemgået og 1. spadestik aftalt til den 12. september 2011.

I de første bygherremøder, hvor der endnu ikke var udnævnt en byggepladsleder, deltog Jan Johansen som fast repræsentant for BNS. Den nye byggepladsleder Hans Jørn Kühn deltog for første gang den 15. august 2011.

Mødet blev i øvrigt afholdt hos Solar i Vejen, som byggeudvalget besøgte et par gange for at få inspiration bl.a. om varmekilder.

[Til Indhold](#)

Kap. 11 Igangsætning af byggeri og byggeproces

Oversvømmelse af grunden før byggestart

Allerede i maj 2011 var datoen for 1. spadestik blevet fastsat til den 12. september 2011

Som tidligere nævnt (afsnit om Placering af Hospice) havde Svendborg Kommune i købsaftalen for den første grund forpligtiget sig til at renovere det rørlagte vandløb før byggestart. Det var endnu ikke sket i august 2011 på trods af flere henvendelser fra Hospice Sydfyn.

Uheldigvis var der i midten af august 2011 et ledningsbrud i det rørlagte vandløb dér, hvor det krydser Skovsbovej.

I forbindelse med et kraftigt regnvejr gav det store oversvømmelser på hospicegrunden. Vi havde hele tiden haft et ønske om en lille sø i anlægget, men denne her dækkede det meste af grunden. Det betød at der måtte ekstra geotekniske undersøgelser til samt opgravning af en del af jorden. Totalentreprenøren gjorde os opmærksomme på, at der sandsynligvis ville komme et krav om dækning af de ekstra omkostninger, oversvømmelsen ville give anledning til. Hertil kom, at det kunne blive nødvendigt at udsætte datoen for 1. spadestik.

I begyndelsen af september 2011 sendte Hospice Sydfyn derfor et brev til Svendborg Kommune om forholdene. Brevet blev sendt for at antyde, at Svendborg Kommune ville være ansvarlig for bruddet, idet ledningen ikke havde været vedligeholdt.

Grunden var i august 2011 blevet til en sø efter et ledningsbrug. (Foto Niels Ole Nielsen)

Svendborg Kommune fik i løbet af kort tid udbedret bruddet, så vandet faldt i løbet af få dage, men jorden var stadigvæk meget blød og måske ville starten af byggeriet blive forsinket.

Det lykkedes dog ved at grave en del af den opblødte jord væk og etablere en gruspude at komme i gang til det fastlagte tidspunkt.

BNS gjorde krav på, at Hospice Sydfyn betalte de ekstra omkostninger, som oversvømmelsen havde givet anledning til.

Herefter sendte Hospice Sydfyn den 10. november 2011 kravet videre til Svendborg Kommune med en opgørelse af hvor stor en del af udgifterne, der vedrørte oversvømmelsen.

Den 19. december 2011 modtog Hospice Sydfyn et afslag om betaling. Vi bad om et møde i begyndelsen af januar 2012 og endelig i marts 2012 lykkedes det at indgå et forlig med Svendborg Kommune.

I øvrigt blev det rørlagte vandløb af Svendborg Kommune renoveret i første halvdel af september 2011.

Det første spadestik

Det første spadestik til byggeriet blev taget den 12. september 2011.

Edel Nielsen bød velkommen.

De første til at sætte spaden i jorden var to af de oprindelige initiativtagere, nemlig Birte Westh og Else Bæk Kristensen. De holdt begge en kort tale.

Herefter holdt Regionsrådsformand Carl Holst tale, hvor han roste projektet og fremhævede, at det var en af de hurtigste processer for et hospice i Danmark.

Den sidste taler var borgmester Curt Sørensen fra Svendborg Kommune. Han fremhævede også, at Hospice Sydfyn på så kort tid var nået så langt. Han nævnte, at projektet er et godt eksempel på et godt samspil mellem civilsamfundet og det offentlige. Herudover var han glad for de arbejdspladser, som en ny institution kaster af sig. Der var sendt invitation ud til repræsentanter for totalentreprenøren BNS, arkitektfirmaet PLH, ingeniørfirmaet Hundsbæk og Henriksen samt landskabsarkitekten Land+. Fra Region Syddanmark og de Sydfynske Kommuner var der inviteret et udvalg af politikere og embedsmænd. Herudover var de nærmeste naboer til hospice samt bygherrerådgivere, bestyrelsesmedlemmer i støtteforeningen og institutionsbestyrelsen med ægtefæller inviteret.

Vejret var ikke det bedste, da der blev budt velkommen
Carl Holst holder paraplyen for Edel Nielsen (Foto Niels Ole Nielsen)

De første spadestik er taget
Fra venstre: Carl Holst, Else Bæk Kristensen, Birte Westh (Foto Niels Ole Nielsen)

Efter talerne var der servering i teltet (Foto Niels Ole Nielsen)

Om aftenen samledes hospicebestyrelsen og støtteforeningens bestyrelse med ægtefæller hos Herdis Hanghøi i Ferritslev. Alle havde medbragt en ret til fællesspisningen.

Byggeprocessen 12. september 2011 – 3. september 2012

På trods af oversvømmelse af store dele af grunden som beskrevet ovenfor, lykkedes det heldigvis at komme i gang rettidigt. Byggeriet skred planmæssigt frem uden de mange forsinkelser.

Byggepladsen den 17. oktober 2011 (Foto Niels Ole Nielsen)

Byggepladsen (patientfløjene) den 14. januar 2012 – 12 dage før rejsegildet (Foto Niels Ole Nielsen)

Rejsegilde den 26. januar 2012

Rejsegildet blev afholdt den 26. januar kl. 14 inde i bygningen. Der var både tag og vinduer i, så vi kunne stå i tørvejr.

Som ved 1. spadestik var det Sydfyns Partyservice, der stod for traktementet, som bestod af pølser, øl og vand. Der var ca. 70 deltagere.

Edel Nielsen bød velkommen. Herudover var der taler af Jan Johansen fra BNS og Charlotte Folke, bygherrerådgiver.

Blandt gæsterne var bl.a. den nyansatte, men endnu ikke tiltrådte hospicechef Marianne Horstmann til stede.

Fra rejsegildet den 26. januar 2012 (Foto Henning Hammelsvang)

Charlotte Folke sluttede af med rimet:

Gid, at dette hus består, i lige så mange år, som dette glas går i skår (Foto Henning Hammelsvang)

Der var endnu ikke varme i bygningen, men solen skinnede ind ad de store vinduer i den kommende spisestue. (Foto: Henning Hammelsvang)

Byggepladsen (patientfløjene) den 17. februar 2012 (Foto Niels Ole Nielsen)

Byggepladsen (patientfløjene) den 22. marts 2012 (Foto Niels Ole Nielsen)

Det grønne tag er lagt på, og der arbejdes med sansehaven den 30. april 2012 (Foto Niels Ole Nielsen)

Nu er vi ved at nå i mål den 27. juli 2012 (Foto Niels Ole Nielsen)

Byggeudvalgsmøder og bygherremøder

Efter, at byggeriet var sat i gang fortsatte byggeudvalget sine møder sideløbende med bygherremøderne. I september og starten af oktober deltog kun pladslederen fra BNS og bygherrerådgiverne i bygherremøderne. Bygherrerådgiveren sendte mødereferater herfra til byggeudvalget, og han kommenterede møderne i byggeudvalget.

I byggeudvalgsmøderne deltog Ib Thorseng, Jørgen Andersen, Edel Nielsen, Povl Erik Hansen, Claus Nielsen og Charlotte Folke.

Man besluttede i løbet af oktober, at det var hensigtsmæssigt, at der var mindst én repræsentant fra byggeudvalget til stede ved bygherremøderne.

Efterhånden var samarbejdsklimaet ved bygherremøderne og i byggeudvalget ikke optimale, så derfor bad bestyrelsen en udskiftning af bygherrerådgiveren fra RSD.

Den nye bygherrerådgiver fra RSD deltog i et byggeudvalgsmøde. Her blev han orienteret om forhistorien om oprettelse og igangsætning af byggeriet. Selv om det var vanskeligt at blive kastet ud i en opgave, som man ikke selv har været med til at påbegynde, så klarede han det fint. Der kom mere ro på møderne. I øvrigt fortsatte han til byggeriet var afsluttet, og efterfølgende har han hjulpet os både ved 1 års (2013) og 5 års gennemgangen (2017).

Et udpluk af emner, der blev diskuteret i løbet af de første måneder i byggeperioden var: Facadeparti (sprosser i vinduerne eller ej), niveaufri adgang i bygningen, terrassedøre, lydkrav ved indvendige vægge, kumme i vinterhave, udformning af skranke i foyer, udformning af skur, pavillon, låseplan, anretterkøkken, belysning af gangarealer, manglende el-udtag i forskellige rum, udformning af søer, lærred i foredragssal, skabe til porcelæn i spisestue, farver ved indgangen til patientstuer og naturligvis økonomi.

Hver gang vi ønskede ændringer/forbedringer, blev vi mødt med et økonomisk modkrav. Der blev hver gang lavet en aftaleseddel på en beskrivelse og en pris på arbejdet (30 i alt).

Aflevering af byggeriet

Den 3. september 2012 blev bygningerne overdraget fra totalentreprenøren ca. to uger før det planlagte tidspunkt.

Dagen for aflevering af byggeriet den 3. september 2012 (Foto Niels Ole Nielsen)

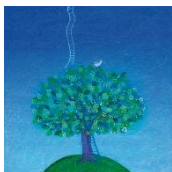

Her underskriver Ib Thorseng (formand for byggeudvalget) og Edel Nielsen (formand for institutionsbestyrelsen) afleveringsdokumentet.

I baggrunden ses byggepladslederen for BNS symbolsk forlade bygningen

Der blev udarbejdet en mangelliste og mangler skulle efter aftale udbedres inden for 2 uger. Herefter kunne hospicechef, souschef, køkkenchef, pedel, sekretær og frivillig koordinator rykke ind ganske vist uden løst inventar. De første par uger måtte man nøjes med hospicechefens og formandens havemøbler, hvilket kan ses på billedet i forbindelse med afleveringen. I løbet af de næste 4 – 6 uger var det meste inventar ved at være på plads.

[Til Indhold](#)

Kap. 12 Indretning

I juni 2011 havde arkitekt Charlotte Folke sendt et tilbud til bestyrelsen om at lave udbudsmateriale på inventar. Bestyrelsen havde været meget tilfreds med hendes arbejde i forbindelse med udbudsmateriale til byggeriet. Derfor besluttede den på et møde den 22. juni 2011 at tage imod tilbuddet.

Hospicebestyrelsen nedsatte herefter et **indretningsudvalg** bestående af:

Edel Nielsen, Povl Erik Hansen, Jakob Westergaard-Nielsen, og Charlotte Folke.

Charlotte Folke udarbejdede i løbet af sommeren en overordnet indretningsplan og master for økonomi samt forslag til møbler med visualiseringer.

Det første møde blev afholdt den 4. oktober 2011. Det omhandlede AV-udstyr. Der var besøg af Svend Bæk fra AV Centret i Odense.

Jakob Westergaard-Nielsen havde foreslået at invitere Ninna Yvonne Lund til at deltage i arbejdet i udvalget. De to kendte hinanden fra Svendborg Sygehus, hvor hun var intensiv social-sundhedsassistent med stort kendskab til senge, borde, apparatur, firmaer osv.

Bestyrelsen besluttede at invitere hende til de møder, hvor der for hende var relevante punkter på dagsordenen. Charlotte Folke holdt en leverandørliste ajour med foreløbige henvendelser.

Der blev udarbejdet en tidsplan, hvoraf det fremgik, at endeligt udbudsmateriale skulle udsendes i april 2012, tilbudsfasen skulle være uge 18-20 i 2012. Gennemgang og vurdering af tilbud i uge 20-21 og kontraktsskrivning medio juni, så levering kunne ske i september 2012.

Det forventedes, at en ny hospicechef ville tiltræde 1. april 2012. Han/hun kunne altså nå at få indflydelse på udbud og indkøb af inventar.

Senere skulle det vise sig, at bestyrelsen allerede i slutningen af januar 2012 havde besluttet at ansætte Marianne Horstmann som hospicechef med tiltrædelse den 1. april 2012. Hun fik tilbuddet om i det omfang, det var muligt for hende at deltage i forskellige møder. Det gjaldt naturligvis også indretningsudvalget. Første gang Marianne Horstmann deltog, var den 28. januar.

Souschef Marianne Nielsen tiltrådte 1. juni 2012 og deltog i møder i indretningsudvalget – 1. gang den 7. maj på trods af, at hun endnu ikke var tiltrådt.

Det var en stor hjælp at have 2xMarianne med til møderne fra det tidspunkt. Der var ikke nogen i det oprindelige udvalg, der havde kendskab til medicinsk udstyr og hjælpemidler. Det viste sig også, at de var meget dygtige til at forhandle gode priser på plads.

Pedel Thomas Mouritzen tiltrådte den 1. august og deltog første gang i et møde den 14. august. Han var med til indkøb af værktøj og haveredskaber.

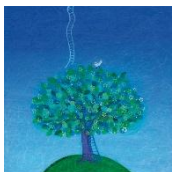
Køkkenchef Elsebeth Poulsen tiltrådte 1. september, og hun var naturligvis med til at købe køkkeninventar og service.

Det sidste møde i indretningsudvalget blev afholdt den 7. november 2012.

Allerede i slutningen af februar 2012 anbefalede indretningsudvalget at bestyrelsen nedsatte et kunstudvalg se Kap. 14 'Udsmykning'.

Angående økonomien omkring indretning se Kap. 17 'Finansiering, herunder fondssøgning'.

[Til Indhold](#)

Kap. 13 Ansættelse af hospicechef, souschef og øvrigt personale

På bestyrelsesmødet den 17. januar 2011 begyndte bestyrelsen at drøfte ansættelsesprocedurer og tidsplan for ansættelse af en hospicechef. Jakob Westergaard-Nielsen havde lavet et udkast til stillings- og funktionsbeskrivelse. Bestyrelsen havde fået tilbud fra to konsulentfirmaer: **CareMatch** og Proces Support. Man havde en forventning om hjælp i et eller andet omfang fra regionens HR-afdeling.

Man kontaktede et andet hospice, som havde benyttet Care Match. De anbefalede virksomheden.

RSD's HR-afdeling blev også kontaktet, og de var positive overfor at hjælpe med ansættelse af hospiceleder.

Det blev besluttet af et par repræsentanter fra CareMatch til bestyrelsesmødet den 17. marts, mens en medarbejder fra HR-afdelingen i RSD blev inviteret til bestyrelsesmødet den 22. marts.

På bestyrelsesmødet den 5. maj 2011 blev det besluttet at bede CareMatch om hjælp til ansættelse af hospicechef. Bestyrelsen havde et ønske om at signalere at Hospice Sydfyn var en selvejende institution og ikke en regional institution. Desuden skulle det være klart for ansøgerne, at ansættelse ville være ved Hospice Sydfyn og ikke ved regionen.

I løbet af sommeren blev der skrevet kontrakt med CareMatch og det første planlægningsmøde blev afholdt den 14. september.

Ansættelsesproceduren blev afviklet efter planen:

01.10.2011	Opslag af stilling med ansøgningsfrist 01.12.2011
Primo dec.	CareMatch indkalder de 10 'bedste' ansøgere til samtale på Hotel Svendborg
Samtalerunde 1	9. og 10. januar 2012
Samtalerunde 2	17. januar 2012
Tiltrædelse	1. april 2012

Der var ved ansøgningsfristens udløb indkommet **26 ansøgninger**.

Der blev indkaldt 6 personer til **1. samtalerunde** den 9.-10. januar 2012. Den 11. januar blev de 6 ansøgere kontaktet for at blive informeret om, de var gået videre til 2. runde. Hvis man gik videre, ville der blive lavet en personprofil udarbejdet af CareMatch.

Der blev udtaget 4 til **2. samtalerunde** den 17. januar 2012. Ansøgerne blev bl.a. præsenteret for en case, som man havde fået hospiceleder på Hospice Djursland Dorit Simonsen til at udarbejde.

Dorit Simonsen havde allerede midt i december 2011 tilbudt sin hjælp i forbindelse med ansættelse af hospicechef. Man kendte hende fra besøg på Hospice Djursland dels med støtteforeningens bestyrelse og dels med hospicebestyrelsen.

Der var i ansættelsesudvalget enighed om at indstille Marianne Horstmann til stillingen som hospicechef. Hun kom fra en stilling som sundhedschef i Svendborg Kommune.

Hospicebestyrelsen holdt møde den 17. januar hen under aften – samme dag som 2. samtalerunde. Bestyrelsen indstillede hende enstemmigt til godkendelse i regionsrådet. Ifølge Hospice Sydfyns vedtægter skulle regionsrådet godkende ansættelse af hospicechef, men kompetencen var ifølge godkendelser i regionsrådet omkring Hospice Sydfyn den 22.11.2010 uddelegeret til sundhedsdirektøren.

Allerede dagen efter den 18. januar godkendte sundhedsdirektøren ansættelsen af Marianne Horstmann.

Den 22. januar mødtes Marianne Horstmann og Edel Nielsen, så Marianne Horstmann kunne få yderligere orientering om, hvad det var for en institution, hun nu skulle være med til at opbygge og lede.

Selv om Marianne Horstmann endnu ikke var tiltrådt blev hun inviteret til at deltage i relevante møder som f.eks. møder i regionen, bestyrelsesmøder og udvalgsmøder. Hun tog straks arbejdstøjet på og deltog i rigtig meget.

Som tidligere nævnt tiltrådte hun den 1. april 2012. Da byggeriet endnu ikke var færdigt, måtte der findes et andet sted, hvor hun kunne arbejde i perioden 1. april – ca. 15. september

Ved Marianne Horstmanns hjælp lykkedes det at finde et kontor i dagtilbudshuset i Wandallsgården, Wandallsvej nr. 5, ejet af Svendborg Kommune. Foruden et kontor på ca. 16 m² var der også mulighed for - efter behov - at låne et mødelokale i huset.

Møbleringen af kontoret blev klaret ved lån fra C.C. Jensens depot.

Tlf., computer, printer og mailadresse blev skaffet ved kontakt til RSD.

Bestyrelsen havde foreslået Marianne Horstmann at komme i 'praktik' et par dage på Hospice Djursland. Det blev aftalt til 25. – 27. april 2012.

Stillingen som souschef blev slået op i slutningen af marts med ansættelsessamtaler medio april og tiltrædelse 1. juni. Der var 9 ansøgere.

Deltagere i ansættelsessamtalerne var Marianne Horstmann, Herdis Hanghøi og Edel Nielsen.

Jakob Westergaard- Nielsen kunne evt. kontaktes telefonisk for sparring.

Der var enighed om at ansætte Marianne Nielsen i stillingen.

Øvrige ansættelser:

01.08.2012 Sekretær og pedel

01.09.2012 Køkkenchef og frivillig koordinator

01.10.2012 Sygeplejersker, øvrigt køkkenpersonale, fysioterapeut og psykolog

Efter 1. oktober var der i alt 38 ansatte i blandede fuldtids- og deltidsansættelser.

Rengøring: Det første år havde man valgt at indgå aftale med et rengøringselskab i stedet for selv at ansætte.

Læge: I løbet af sommeren 2012 blev der indgået en samarbejdsaftale med OUH om lægedækning i dagtimerne.

Herudover havde RSD og OUH aftalt at OUH skulle have ansvaret for beredskabsvagten (aften- og nattevagt).

Præst: ansat af Fyns Stift med en aftale om, at hun skulle bruge 30% af en fuldtidsstilling på Hospice Sydlyn.

Der kom omkring 1000 ansøgere til de forskellige stillinger. Hospicechef og souschef brugte forståeligt nok en stor del af deres tid på læsning af ansøgninger og samtaler med ansøgere.

Efterhånden som der kom flere medarbejdere var pladsen på Wandallsvej ved at være lidt trang. Lokalet var jo kun på ca. 16 m², hvilket ikke var meget til 4 – 6 medarbejdere.

Wandallsvej august 2012 med 4 medarbejdere

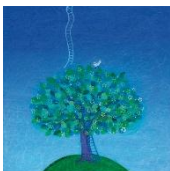
Bygningerne til Hospice Sydlyn blev overdraget af entreprenøren den 3. september 2012. De første par uger i de nye bygninger var der masser af plads, men ingen møbler. Man måtte klare sig med hospicechefens og formandens havemøbler.

Her er hospicechefen taget i 'byen', så personalet tager sig tid til en fyraftensdrink

Alt øvrigt personale ankom 1. oktober og de første 3 uger af oktober blev benyttet til forberedelse, introduktion og kulturdannelse, og praktiske gøremål så patienter kunne modtages fra den 22. oktober.

[Til Indhold](#)

Kap. 14 Kunsten på Hospice Sydfyn

Kapitlet er skrevet med baggrund i et foredrag, som Else Bæk Kristensen holdt for de frivillige på Hospice Sydfyn i efteråret 2017. Der henvises til en præsentation af de enkelte kunstværker på Hospice Sydfyns hjemmeside. Se [PowerPoint-præsentation](#)

Præsentationen er udarbejdet af Inger Kruchov, Else Bæk Kristensen og Niels Ole Nielsen

Både bestyrelsen for støtteforeningen og hospicebestyrelsen har hele tiden bestræbt sig på at Hospice Sydfyn skulle have smukke og behagelige omgivelser. En af de ting, der kunne bidrage til det, kunne være kunstnerisk udsmykning.

Derfor blev der på et hospicebestyrelsesmøde den 6. marts 2012 nedsat et kunstudvalg bestående af arkitekt Charlotte Folke, hospicechef Marianne Horstmann, medlem af hospicebestyrelsen Carl Aage Jensen samt Birte Westh og Else Bæk Kristensen begge medlemmer af støtteforeningens bestyrelse. Deres opgave var at få mest mulig kunst for de 150.000 kr., som var afsat til formålet. Det måtte gerne være værker fra lokale kunstnere. De værker, der bliver nævnt i det følgende kan ses på Hospice Sydfyns hjemmeside. (se link ovenfor)

2008 - 2011

Arbejdet var imidlertid begyndt på et langt tidligere tidspunkt, idet Else Bæk Kristensen og Birte Westh fra initiativgruppen (beskrevet i kap. 3) allerede i juni 2008 lavede aftale med den lokale kunstner Birthe Einer-Jensen om at tegne et **logo** for det kommende hospice. Det smukke resultat kan ses på Hospice Sydfyns hjemmeside. Da det i løbet af efteråret 2008 viste sig, at der var fremdrift i hospiceprojektet, blev der trykt kort til salg. Kortene blev (og bliver) solgt ved forskellige lejligheder.

Kort før åbningen af Hospice forærede Birthe Einar-Jensen to små silketryk til Hospice.

I september 2010 blev Else Bæk Kristensen kontaktet af en borger fra Svendborg. Han meddelte, at han gerne ville donere 100.000 kr. til Hospice Sydfyn. Else Bæk Kristensen spurgte om beløbet ikke skulle være øremærket til et eller andet f.eks. et **flygel**. Ca. 2 uger senere vendte han tilbage og fortalte, at man ikke kunne få et flygel for 100.000 kr., men han havde undersøgt, at 160.000 kr. ville være passende, hvorefter han sendte 60.000 kr. mere. Flyglet blev indkøbt hos Jacob Volf, som var flygel-forhandler i København. Jakob Volf stammede oprindeligt fra Langeland, og da han var meget positiv overfor hospicetanken, ønskede han at give en donation i form af et nedslag i prisen, hvorefter det blev muligt at købe flyglet for de 160.000 kr. Købet blev aftalt i maj 2012, og flyglet blev leveret, da bygningerne var færdige.

I april 2010 blev Else Bæk Kristensen kontaktet af en dame, som gerne ville donere 100.000 kr. Det blev aftalt, at beløbet skulle bruges til kunstnerisk udsmykning.

Povl Erik Hansen, som var medlem af støtteforeningens bestyrelse og medlem af byggeudvalget foreslog et kunstværk - **store fugle i glas** - af den færøske glaskunstner **Trondur Patursson**. Man kontaktede glasmageren Per Hebsgaard i Præstø, som fremstiller Paturssons kunst, og aftalen blev, at Patursson og Hebsgaard ville komme og bese lokaliteterne, når Patursson igen kom til Danmark. Det skete i juni 2012. Heldigvis kom fuglene på plads før indvielsen 12. oktober 2012.

I marts 2011 modtog Støtteforeningen for Hospice Sydfyn Svendborg Prisen, som uddeltes af Svendborg Sparekasse. Prisen var en statuette af en smuk pige udført af **Bjarne Saaby** samt et beløb på 25.000 kr.

2012

Udvalget begyndte sit arbejde umiddelbart efter, at det var nedsat i foråret 2012. Der blev udsendt et forsigtigt brev til et stort antal **sydfynske og langelandske kunstnere** med en **forespørgsel**, om de evt. ville donere et kunstværk/subsidiært sælge et kunstværk til en favorabel pris. Birte Westh og Else Bæk Kristensen var de eneste i udvalget, der ikke var på arbejdsmarkedet. Derfor påtog de sig med glæde at besøge et stort antal fynske og langelandske kunstnere, som i forvejen havde modtaget brevet. Udvalgsmedlemmerne bad om lov til at være med ved udvælgelsen af kunstværker, da der jo var et hensyn til det farvevalg, der var foretaget til hospice og et ønske om, at forskellige kunstværker gerne måtte spille sammen i den overordnede udsmykning. Man modtog mange positive tilbagemeldinger, og indledte en rundtur. Aftalen med de øvrige i udvalget var, at der skulle hjemtages et par kunstværker fra de besøgte kunstnere. På et udvalgsmøde afgjorde man herefter, hvilken kunst

man ønskede at beholde og hvilken kunst, der skulle returneres.

En del kunstnere ønskede at donere deres kunst, mens andre solgte til en favorabel pris.

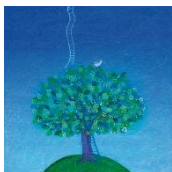
Følgende kunstnere er repræsenteret på hospice (2017):

- **Ulla Dencher** med et stort maleri samt to mindre
- **Per Buk** med et stort maleri og to mindre.
Det store har en lidt sjov historie, idet Sydbank i 2009 bestilte et stort maleri af Per Buk med henblik på at sætte det på auktion, hvor det indkomne beløb skulle gå til det kommende Hospice Sydfyn. Billedet indbragte 21.000 kr., og det blev købt af Flemming Drud fra advokatfirmaet Gottschau & West (og administrator for Mica Fonden). De forærede efterfølgende billedet til Hospice Sydfyn. Hospice fik på den måde billedet to gange.
- **Eva Lindegaard** (2 malerier), **Arne Haugen Sørensen** (kunsttryk købt gennem Kr. Dagblad), **Birthe Anhøj**, **Anne-Grethe Pind**, **Benedicte Volf Sørensen**, **Lotte Lamp** (3 malerier), **Ulla Kølster**, **Jens Uffe Rasmussen**, **Jonna R. Sørup**, **Poul Erik Eliassen** (krukke i keramik), **Karin og Erling Heerwagen** (fuglefodersted), **Lizzi & Leif Larsen** ('bølget' vase), **Ulf Nielsen** (2 krukker samt et relief), **Julie Lotzbeck** (to sammenhængende malerier), **Brit Hendriksen**, **Pianna Liv Larsen**, **Jørgen Hinke** (2 malerier), **Sonja Brandes** (papirklip og tryk), **Bente Sonne** (en glasskål, derudover en del glaskunst givet som gaver ved indvielsen).
- **Patchwork tæppe** (syet af laborant ved Faaborg Sygehus, Helle Bech, formidlet videre til Hospice Sydfyn af Frida Hesselberg, Horne)
- **Broderet vægtæppe** (doneret af en borger, hvis afdøde datter havde broderet det)
- **Danske Bank** (Fra Danske Banks Kunstsamling modtog Hospice Sydfyn 14 litografier af forskellige danske kunstnere, to små billeder af Mads Stage, en stor glasvase og et stort dekoreret stentøjsfad)
- **Terracotta krukker** (indkøbt hos Mastellone)
- **Bøger** (Else Bæk Kristensen kontaktede boghandler Søren Fjord i Bog & Idé for at spørge om de evt. havde 'læse-eksemplarer' stående af nyudgivne bøger udsendt af forlagene. Han ringede lidt senere til Else Bæk Kristensen og tilbød, at hun kunne hente 24 kasser skønlitteratur i hans forretning i Ringe. Nu var der mulighed for at sætte bøger på hylderne i dagligstuen og på patientstuerne.
- **Lego** (Lego blev kontaktet angående klodser til børnerummet. De sendte et par store spande med klodser.)

Specielle donationer i 2012 og senere

- **Jørgen Mogensen** samlet værk bestående af tre billeder, som er malet specielt til foredragssalen og skænket af to store erhvervsdrivende i Svendborg.
- **Tom Krøyers** "Renoirs Have", udlånt af galleri Tårnborgh til ophængning ved indvielsen. Ved indvielsen og åbent hus-arrangementet 12. – 14. oktober 2012 blev der samlet midler ind til køb af maleriet til en favorabel pris. Billedet hænger i opholdsstuen og er i øvrigt ejet af støtteforeningen.
- **Better Lübbert** stor limefarvet krukke skænket af støtteforeningen i 2013 i forbindelse med 1-års fødselsdagen.
- **Keld Nielsen** (landskabsmaleri doneret af en patient i 2014 og maleri af gul kornmark skænket af støtteforeningen i 2014)
- **9-armet fyrfadsløstage** (Udført af Hans Jensen, Brande, doneret i efteråret 2015)

[Til Indhold](#)

Kap. 15 Arkitekturprisen 2012

Der var andre, der syntes, at Hospice Sydfyn var et smukt byggeri i smukke omgivelser.

Hospice Sydfyn blev sammen med to andre projekter i 2012 tildelt **Svendborg Kommunes arkitekturpris**. Det var PLH Arkitekter A/S, der var arkitekter på Hospice Sydfyn.

Ved uddelingen på arkitekturens dag den 1. oktober var **Lars Toksvig fra PLH Arkitekterne** til stede.

Han udtaler til Fyns Amts Avis den 2. oktober, at:

Stedet skal være livsbekræftende, og man skal opleve, man lever lige til det sidste farvel. Vi har et stort ansvar for trivsel, når patienterne flytter ind, og derfor er vi meget taknemmelige, når vi kan overdrage en god ramme.

Formand for Hospice Sydfyn Edel Nielsen var også til stede og udtaler samme dag i FAA:

Mange ildsjæle har arbejdet i mange år på projektet, og vi er naturligvis meget stolte af den anerkendelse, vi får for arbejdet.

Citat Fyns Amts Avis den 1. oktober 2012:

Hovedpræmien løb den selvejende institution Hospice Sydfyn med og begrundelsen lød: Inde i bygningen træder naturen og landskabet ind i rummene og giver liv. Det er et eksempel på, hvordan man løser en svær opgave at udforme en værdig ramme for medborgere, hvis tid blandt os er ved at rinde ud.

Prisen blev overrakt af formand for miljø og teknik Flemming Madsen. Han nævnte, at Hospice Sydfyn var hans egen personlige favorit i år.

De tre vindere fik hver især et diplom, en indrammet plakat med juryens begrundelse og en sten til at mure ind i bebyggelsen.

De to andre vinderprojekter var: Sydbank Svendborg og Troense Strandvej 72

Billeder fra efteråret 2012

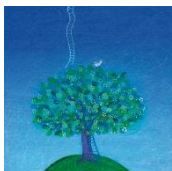

Sansehaven (Foto PLH Arkitekterne)

Fløj med patient stuer (Foto PLH Arkitekter)

[Til Indhold](#)

Kap. 16 Indvielse og åbent hus

Indvielse den 12. oktober 2012

På et bestyrelsesmøde den 13. februar 2012 blev det besluttet, at der skulle være indvielse den 12. oktober og åbent hus den 13. og 14. oktober 2012, hvor alle var velkomne.

Regionsrådsformand Carl Holst og A. P. Møller Fonden blev orienteret om datoen for indvielsen og varskoet om en invitation.

På det næste møde den 6. marts blev man enige om, at hospicebestyrelsen sammen med Marianne Horstmann skulle stå for arrangementet ved indvielsen, mens støtteforeningen skulle stå for åbent hus-arrangementet. Der blev nedsat et indvielsesudvalg bestående af Marianne Horstmann, Edel Nielsen, William Jensen, Jørgen Andersen og Herdis Hanghøj.

Der blev afholdt 5 møder i udvalget, hvor man arbejdede med praktiske ting som f.eks. program, gæsteliste, parkering, folder til indvielsen, mm.

Tango Catz var i 2012 stadsensemble i Svendborg Kommune. Kommunen havde været så venlige at forære Hospice Sydfyn en koncert af ensemblet i forbindelse med indvielsen.

Der var inviteret ca. 100 gæster, hvoraf ca. 75 deltog.

Marianne Horstmann bød velkommen.

Herefter var der taler af formand Edel Nielsen, regionsrådsformand Carl Holst og borgmester Curt Sørensen.

Flagudsmykning ved indvielsen den 12. oktober 2012 (Foto Niels Ole Nielsen)

Tango Catz ved indvielsen (Foto Niels Ole Nielsen)

Marianne Horstmann og Edel Nielsen styrer slagets gang (Foto Niels Ole Nielsen)

Edel Nielsen overrækker symbolsk nøglen til hospicechefen

Marianne Horstmann har nu nøglen til huset
(Foto Niels Ole Nielsen)

Åbent hus den 13. – 14. oktober 2012

Som tidligere nævnt var det støtteforeningen, der stod for Åbent Hus-arrangementet.

Der blev udsendt invitation til samtlige medlemmer via støtteforeningens nyhedsbrev nr. 3.

Antallet af medlemmer var på det tidspunkt ca. 1200.

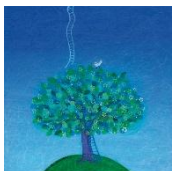
Herudover blev der annonceret i lokalaviserne et par dage før arrangementet.

Ole Bæk Kristensen, som er ægtefælle til Else Bæk Kristensen, havde indkøbt en lille tæller, så man nogenlunde havde styr på antallet af besøgende.

Der var trængsel både på de omliggende parkeringspladser og i selve bygningen, idet der var omkring 2500 besøgende i løbet af de to dage.

Det er desværre ikke lykkedes at finde billeder fra arrangementet. 'Fotograferne' havde travlt med at agere parkeringsvagter.

[Til Indhold](#)

Kap. 17 Ibrugtagning og drift 22.10 – 31.12 2012

Den 22. oktober blev den første patient indlagt på Hospice Sydfyn. Der skulle have været tre. Patienten fik stor opmærksomhed, idet der var 2-3 sygeplejersker omkring hende hele tiden, og heldigvis så det ud til, at hun nød det. Hun nåede at blive indlagt i alt 4 gange inden hun døde på Hospice Sydfyn ca. et år senere. I en af de perioder hun var hjemme, var der et stort interview med hende i Fyns Amts Avis.

Efter aftale med RSD skulle vi starte gradvist op i løbet af de første måneder. På Hospice Sydfyn havde man en ambition om, at der var fuld belægning fra januar 2013. Embedsmændene i RSD var ikke helt så optimistiske. Ambitionerne hos Hospice Sydfyn blev heldigvis opfyldt, idet der allerede i december 2012 var en belægningsprocent på over 90.

Økonomi i opstarten

Angående økonomien, så blev der indgået en aftale med Region Syddanmark i opstartsåret 2012.

Den såkaldte 1 mio. konto (omtalt i kap. 9), som blev oprettet allerede i 2010 til opstartsomkostninger, blev afviklet.

I stedet blev to andre konti oprettet, nemlig

- den såkaldte 400.000 kr. konto til 'rene' opstartsomkostninger før 22. oktober. Over/underskud fra denne konto skulle overføres til Hospice Sydfyn.
- den såkaldte 6 mio. kr. konto til personaleomkostninger (hele 2012) og drift fra den 22. oktober – 31. december. Over/underskud fra denne konto skulle overføres til Region Syddanmark.

Hospicebestyrelsen syntes, at det var en rigtig fin aftale.

Personalet fungerede rigtig godt sammen. Alle var meget engagerede i arbejdet med at indføre nye rutiner og en ny kultur i en ny organisation i nye bygninger.

Traditionen med afholdelse af arrangementer med deltagelse af bl.a. musikere og kor begyndte allerede i efteråret 2012 og er nu blevet en tradition.

Det samme er tilfældet med fællessang akkompagneret af en pianist hver anden torsdag.

Der kom rigtig mange positive tilkendegivelser fra både patienter og pårørende dels igennem mails og breve og dels igennem hilsner i gæstebogen.

Frivillige

Interessen for at blive frivillig på Hospice Sydfyn var stor. Der blev afholdt to orienteringsmøder for interesserede.

I løbet af december var antallet af frivillige oppe på 60. Arbejdsopgaverne var og er stadigvæk meget forskellige f.eks. er der værter i forbindelse med måltider og arrangementer, andre passer blomster, laver blomsterdekorationer, går tur med patienter, er vågekoner eller havemedhjælpere.

Det er også frivillige, der pynter smukt op til højtiderne.

Alle de frivillige er en uvurderlig hjælp for patienter, pårørende og medarbejdere.

Aftale med Erhvervsforskolen om hestefold

Før hospice blev bygget havde Erhvervsforskolen lejet arealet, som hospice nu havde købt af Svendborg Kommune. De benyttede arealet til deres heste.

Bestyrelsen kunne godt tænke sig igen at få heste på grunden til glæde for alle, der opholdt sig i huset.

Derfor blev der i oktober 2012 lavet en aftale med Erhvervsforskolen om, at de kunne bruge arealet mellem hospice og Egense Ås til hestefold. Det blev aftalt, at Hospice Sydfyn såede arealet til med græs og betalte for materialer til indhegning. Herefter skulle Erhvervsforskolen sørge for vedligehold.

Desværre blev antallet af dage hestene var på græs færre i løbet af de næste år. Man besluttede derfor i god forståelse med Erhvervsforskolen at opsige kontrakten med udgangen af 2015. Herefter blev der indgået en aftale med en fåreavler om, at der i sommerhalvåret skulle være får i folden. Det har været en stor succes.

Afslutning af byggeregnskabet

Byggeregnskabet blev afsluttet i løbet af december 2012, idet byggelånet på 34 mio. kr. skulle indfries senest 20. december. Et fast forrentet lån var aftalt i sommeren 2012.

Herefter var Hospice Sydfyn klar til pr. 01.01.2013 at begynde i 'normal' drift med afregning fra RSD pr. sengedøgn.

Beregning af sengedøgntakst

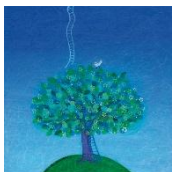
Sengedøgntaksten for Hospice Sydfyn fremkom i første omgang som et gennemsnit af de øvrige hospicers sengedøgntakst, men på grund af, at Hospice Sydfyn blev optaget i RSD's regnskab fik man momsafløftning modsat de øvrige hospicer. Derfor var det rimeligt, at taksten på Hospice Sydfyn blev sænket, så Hospice Sydfyn sammenlignet med de øvrige hospicer ikke havde fordel af momsafløftningen.

Der blev foretaget forskellige beregninger for at se hvor stor en del af budgetterne, der var momsbærende.

Sengedøgntaksten for 2013 blev besluttet på et regionsmøde den 24. september 2012.

Tilsyneladende er sengedøgntaksten på Hospice Sydfyn noget lavere end på de øvrige hospicer. Grunden er, at der er foretaget korrektion for momsafløftning.

[Til Indhold](#)

Kap. 18 Finansiering, herunder fondssøgning

Finansiering – byggelån

Det var naturligvis vigtigt for Hospice Sydfyns bestyrelse at få afklaret med RSD hvor meget byggeomkostningerne måtte beløbe sig til.

Det man fra RSD's side interesserede sig for var de finansielle omkostninger i fremtiden. Man mente, at renter og afdrag skulle ligge på omkring 2 mio. kr. årligt.

I forbindelse med mødet med RSD den 23. juni 2010 havde RSD udarbejdet et notat med overslag af forventet driftsøkonomi på Hospice Sydfyn. Anlægsøkonomien blev også drøftet på et møde med RSD den 12. august.

På et regionsrådsmøde den 22. november 2010 blev en anlægsøkonomi på 34 mio. kr. uden moms godkendt.

Herudover meddelte regionsrådet Hospice Sydfyn en garanti for et byggelån på op til 34 mio.kr.

Hvis man fra Hospice Sydfyns side havde et ønske om at bygge for mere end 34 mio. kr., skulle hospicebestyrelsen selv finde midlerne f.eks. igennem fondssøgning.

Den 26. november 2010 blev der indgået kontrakt på **byggelånet** hos Kommunekredit på 34. mio. kr., og den blev underskrevet af Carl Aage Jensen og Edel Nielsen fra Hospice Sydfyn og den blev garanteret af Region Syddanmark med underskrift af regionsrådsformand Carl Holst og økonomidirektør Mogens Sehested Kristensen den 1. december 2010.

Renten var variabel og på tidspunktet for optagelse af lånet på 1,20 % årligt. Renten blev tilskrevet 4 gange årligt.

Fondssøgning

Som nævnt i kap. 5 blev der allerede ved det første institutionsbestyrelsesmøde den 26. januar 2010 nedsat en række udvalg, heriblandt et **fondsudvalg** bestående af Edel Nielsen, Jørgen Andersen begge fra hospicebestyrelsen, og Niels Ole Nielsen, webmaster på hjemmesiden og fra april 2010 også medlem af støtteforeningens bestyrelse.

Udvalget holdt sit første møde den 6. maj 2010. Det blev besluttet at finde fonde, der ifølge deres fundatser kunne tænkes at støtte etablering af et hospice på Sydfyn. Udvalget fik til det næste møde den 11. august lavet en liste med 'relevante' fonde. Listen blev fremover jævnligt revideret.

Udvalget besluttede også at lave forhåndshenvendelser før en evt. ansøgning sendtes og i løbet af efteråret 2010 blev der lavet forhåndshenvendelser til flere fonde. Et gennemgående træk i forbindelse med henvendelserne var, at man skulle søge et bestemt formål, og fondene ikke støttede donationer til 'mursten'.

Man modtog **midler fra nedenstående fonde**:

1. A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
2. Indenrigs- og Sundhedsministeriet – også kaldet Statens Hospicepulje
3. Mica Fonden
4. Sydbank Sønderjyllands Fond
5. TrygFonden
6. Team Odd Fellow
7. Odd Fellow Ordenens Hospicefond
8. Søsterloge nr. 94 Eleonora
9. Søsterloge nr. 91 Constance
10. Broderloge nr. 29 Sct. Nicolai

Hertil kom støtte fra Støtteforeningen for Hospice Sydfyn

Ad. 1

Man havde i flere omgange kontakt til **A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal** både telefonisk og pr. mail. Den endelige ansøgning blev sendt i marts 2011. Det ansøgte beløb var på ca. 5,8 mio. kr. Den 18. maj modtog man gennem et brev fra Fonden den glædelige meddelelse, at ansøgningen var delvis imødekommet med 4,5 mio. kr.

Kontaktpersonen i fonden havde vi en meget positiv dialog med bl.a. om, hvilke ændringer i omgivelserne, fonden gerne ville have foretaget. Herudover godkendte hun i juni 2011 et budget for, hvorledes donationen skulle anvendes. Heraf ses, at køb af nabogrunden er med i budgettet.

Den 28. juni blev der udsendt en pressemeddelelse om, at Hospice Sydfyn havde modtaget en flot donation fra A. P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal.

Ad. 2

I forbindelse med finanslovsforhandlingerne for 2011 blev det besluttet at afsætte midler til 42 nye hospicepladser, så det samlede antal i Danmark kom op på 250.

Hospicepuljen kunne søges af selvejende institutioner, hvis formål var at etablere og drive et hospice og af eksisterende hospicer til udvidelse af kapaciteten.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet indkaldte ansøgninger i et brev dateret 1. juli 2011. Der var to ansøgningsrunder dels 1. september 2011 og dels 1. august 2012.

Tilskuddet pr. plads var 0,5 mio. kr. Beløbet ville blive udbetalt til den selvejende institution.

Herudover var der afsat driftsmidler, som dog ikke dækkede fuldt ud, til regionerne og kommunerne.

Da man allerede var et godt stykke inde i etableringsfasen, var det helt klart, at man skulle ansøge i 1. runde.

Region Syddanmark var blevet tildelt 9 pladser. Hvis Hospice Sydfyn blev tildelt alle pladser, ville man få et tilskud på 4,5 mio. kr.

Bestyrelsen lavede udkast til en ansøgning samt anlægsbudget, som blev fremsendt til regionen før et møde den 11. august 2011.

I mødet deltog tre bestyrelsesmedlemmer fra Hospice Sydfyn og fire fra RSD.

Af anlægsbudgettet fremgik det, at man ønskede at reducere lånebeløbet fra 34 mio. kr. til 31 mio. kr. og lægge de resterende 1,5 mio. ind i anlægsbudgettet. Det var man slet ikke indstillet på fra regionens side, idet man var af den opfattelse, at lånebeløbet skulle reduceres til 29,5 mio. kr.

Hvis der driftsmæssigt var plads til en udvidelse af lånerammen fra 29,5 mio. kr. til 31 mio. kr., ville RSD dog sandsynligvis acceptere det.

Det var altså ikke lige det, bestyrelsen havde håbet og forventet at få ud af mødet.

Ansøgningen blev sendt til Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse den 24. oktober. Den 8. december 2011 modtog Hospice Sydfyn et tilsagn om tilskud til oprettelse af 9 pladser og dermed 4,5 mio. kr.

I referatet fra regionsrådsmødet den 27. februar 2012 kan man læse, at Hospice Sydfyn forventes at modtage patienter medio oktober 2012 med en gradvis opstart de første 2½ måned, og derfor skulle der aftales en særlig afregning i indkøringsperioden. Driftsoverenskomstens regler ville derefter gælde fra 2013. Herudover fremgår det, at man har accepteret Hospice Sydfyns ønske om at ændre lånerammen til 31 mio. kr. og lægge 1,5 mio. kr. oveni anlægsbudgettet, som beskrevet ovenfor.

Ad 3

Den 5. december 2011 ansøgte **Mica Fonden** om et beløb på 50.000 kr. – 100.000 kr. til inventar og udsmykning. Allerede den 9. december meddeltes det, at der var doneret 200.000 kr.

Advokat Flemming Drud, som bestyrede fonden begrundede donationen med, at *'jeg troede ikke, at I var så beskedne'*. Med donationen fulgte et maleri af Per Buk – et maleri, som Mica Fonden havde indkøbt via en auktion afholdt af Sydbank i december 2009 med henblik på, at beløbet (21.000 kr.) som auktionen indbragte skulle doneres til det nye hospice, der var under etablering. Billedet hænger i dag (2017) i en af pause - nicherne. Allerede samme dag blev der udsendt en pressemeddelelse.

Ad 4

I december 2011 ansøgte **Sydbank Sønderjyllands Fond** om et beløb til inventar. Den 16. august overrakte Kirsten Elkjær Mikkelsen en check på 50.000 kr.

Fra venstre ses hospicechef Marianne Horstmann, Niels Ole Nielsen, medlem af Støtteforeningens bestyrelsen, Kirsten Elkjær Mikkelsen, Sydbank, Jørgen Andersen, bestyrelsesmedlem i institutionsbestyrelsen, samt formand Edel

Ad 5

I november 2011 ansøgte **TrygFonden** om en donation til indkøb af inventar med hovedvægten på hjælpemidler af forskellig art.

Den 26. juni 2012 modtog bestyrelsen en meddelelse om, at ansøgningen var imødekommet med en donation på 320.000 kr.

Donationen blev overrakt den 12. september 2012 af Lars Erik Hornemann, som repræsentant for TrygFonden.

Ad 6 – 10

Odd Fellow Logen havde givet udtryk for, at Team Odd Fellow i forbindelse med en cykeltur rundt i landet ville samle penge ind til forskellige gode formål bl.a. etableringen af Hospice Sydfyn. På den baggrund sendte bestyrelsen i slutningen af januar 2012 en formel ansøgning til Team Odd Fellow.

Den 18. maj 2012 ankom af 39 cyklende logebrødre – og søstre til Hospice Sydfyn. De havde i forvejen tilsendt et program for besøget.

Her fik Hospice Sydfyn overrakt checks på i alt 101.000 kr.

Desuden overrakte Søsterloge nr. 17 Sinceritas en check på 20.000 kr. til Støtteforeningen for Hospice Sydfyn.

Støtteforeningens indkøb til Hospice Sydfyn i 2012

Støtteforeningen havde i årene 2010 - 2012 modtaget donationer af en betragtelig størrelse, hvoraf den ene donation var øremærket til et flygel og en anden til kunst. Støtteforeningen indkøbte flyglet, som står i foredragssalen og bliver flittigt benyttet. Angående donationen øremærket til kunst besluttede støtteforeningens bestyrelse at bestille glasfugle af den færøske kunstner Trondur Patturson. Han besøgte det ikke helt færdige hospice for at se, hvilke farver fuglene skulle have og hvor mange, der kunne hænges op i foyeren og på gangene. Af øvrige midler blev der bl.a. indkøbt TV apparater til patientstuer, gæsteværelser og dagligstue.

De tre indkøb beløb sig til lidt under 600.000 kr. inkl. moms

Byggebudget

Det samlede byggebudget var på ca. 39 mio. kr., hvoraf der var afsat 2.4 mio. kr. til uforudseelige udgifter. I byggebudgettet indgik der lidt under 4 mio. kr. til inventar inklusiv, lifte på stuerne, foldevæg, bygherrerådgivning til indretning samt 150.000 kr. til kunst. Alle priser er ekskl. moms.

Afslutning af byggeregnskabet december 2012

Byggelånet på 34 mio. udløb den 20. december 2012, hvorfor byggeregnskabet skulle afsluttes inden denne dato. Det blev underskrevet af Edel Nielsen og Ib Thorseng den 12. december 2012.

Regnskabet viser, at de samlede nettoanlægsbevillinger var på 31.247.000 kr., mens forbruget havde været på 30.565.268 kr. Det betød, at der var et mindreforbrug på 684.732 kr. Beløbet blev hensat til inventar og o.l., som der forventeligt skulle anskaffes i begyndelsen af 2013.

Optagelse af fastforrentet lån

Renterne på lån havde i en årrække været faldende. Sammen med regionen fulgte bestyrelsen renteutviklingen i løbet af forår og sommer 2012. Hvornår skulle lånet hjemtages?

I august 2012 besluttedes det at optage lånet, idet man var betænkelig ved om renteniveauet måske ville stige igen.

Gældsrevet lød på 31 mio. kr.

Løbetiden 25 år

Fast rente på 2,70 % p.a. med to årlige ydelser

Lånet ville blive udbetalt den 20. december 2012, hvor byggelånet udløb

Regionen kautionerede for lånet.

Gældsrevet blev den 22. august 2012 underskrevet af formand Edel Nielsen og næstformand Herdis Hanghøj.

Garantistillelsen blev underskrevet af regionsrådsformand Carl Holst og regionsdirektør Mikkel Hemmingsen.

[Til Indhold](#)